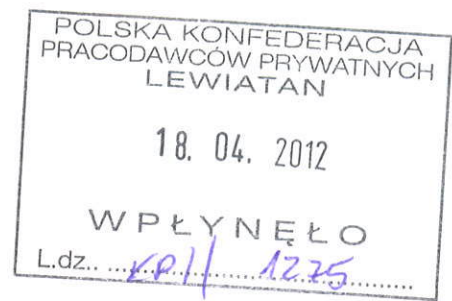

**MINISTER
TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ**

Warszawa, dnia 6 kwietnia 2012 r.

TK4w – 020 – 14/12

*G. U. Urbaniak
P. J. Kowalski*

Wg rozdzielnika

Stawili Pełno,

Działając na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.), przesyłam w załączeniu projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym wraz z projektami aktów wykonawczych.

Z uwagi na pilny tryb procedowania zwracam się z uprzejmą prośbą o zgłaszanie ewentualnych uwag do przesłanych projektów w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia ich doręczenia.

Uwagi można przesyłać także drogą elektroniczną na adres: twarchol@transport.gov.pl.

Z upoważnienia
**MINISTRA
TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ**

[Signature]
Podsekretarz Stanu

Załączniki: 3

- 1) projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym;
- 2) projekt rozporządzenia w sprawie licencji maszynisty;
- 3) projekt rozporządzenia w sprawie świadectwa maszynisty.

Rozdzielnik:

- 1) Federacja Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych;
- 2) Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych;
- 3) "CS Szkolenie i Doradztwo" Sp. z o. o.;
- 4) Centrum Kształcenia i Doskonalenia Szkolenie Kadr Kolejowych;
- 5) Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego Hagans Logistic Sp. z o. o.;
- 6) CARGO Master Sp. z o. o.;
- 7) "ATTYKA" Sp. z o. o.;
- 8) Centrum Kształcenia Ustawicznego Samorządu Województwa Łódzkiego w Łodzi;
- 9) Arriva RP Sp. z o. o.;
- 10) BKHW Logistic Sp. z o. o.;
- 11) PKP PLK SA;
- 12) PKP Intercity SA;
- 13) Przewozy Regionalne Sp. z o.o.;
- 14) PKP Cargo SA;
- 15) "Koleje Mazowieckie – KM" Sp. z o.o.;
- 16) Railway Business Forum;
- 17) Izba Gospodarcza Transportu Lądowego;
- 18) Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych;
- 19) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 20) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych – Lewiatan;
- 21) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 22) Business Centre Club.

USTAWA

z dnia.....2012 r.

o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym

Art. 1. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 w ust. 1a:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wydawanie, przedłużanie ważności, zawieszanie, przywracanie i cofanie licencji maszynisty, aktualizacja danych zawartych w licencji, wydawanie wtórników licencji oraz prowadzenie rejestru tych dokumentów;”;

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) nadzór nad ośrodkami szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz prowadzenie rejestru podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań w celu uzyskania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności;”;

2) w art. 22:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezes UTK jest organem właściwym do wydawania, przedłużania ważności, zawieszania, przywracania i cofania licencji maszynisty oraz aktualizacji danych zawartych w licencji i wydawania jej wtórników.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2f w brzmieniu:

„2a. Z obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, zwalnia się kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty, którzy:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113, Nr 205, poz. 1209, Nr 227, poz. 1367, Nr 230, poz. 1372 i Nr 233 poz. 1381.

1) posiadają dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach, w których programy kształcenia zawierają zagadnienia z zakresu budowy pojazdów szynowych lub ruchu kolejowego, lub

2) ukończyły studia wyższe na kierunkach zawierających w programach studiów zagadnienia z zakresu budowy pojazdów szynowych lub ruchu kolejowego.

2b. Niekaralność w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, powinna być potwierdzona złożeniem przez kandydata na maszynistę ubiegającego się o uzyskanie licencji maszynisty oświadczenia o niekaralności. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

2c. Licencja maszynisty stanowi własność osoby, dla której została wydana.

2d. W celu zachowania ważności licencji jej właściciel przechodzi badania lekarskie i psychologiczne oraz uzyskuje orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 2.

2e. Badania, o których mowa w ust. 2d, przeprowadza się co:

1) 24 miesiące – do ukończenia 55. roku życia,

2) 12 miesięcy – po ukończeniu 55. roku życia

– chyba że orzeczenie lekarskie wskazuje krótszy termin.

2f. Maszynista posiadający aktualne orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22b ust. 22 pkt 1, jest zwolniony z obowiązku, o którym mowa w ust. 2d.”;

c) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Licencja maszynisty jest wydawana w drodze decyzji na okres 10 lat. Po upływie tego okresu, Prezes UTK na wniosek właściciela licencji, w drodze decyzji, przedłuża jej ważność, wydając nowy dokument na kolejne 10 lat od dnia upływu terminu ważności dotychczasowej licencji, po uprzednim sprawdzeniu czy właściciel licencji posiada aktualne orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 2 lub art. 22b ust. 22 pkt 1.

6. Prezes UTK, w drodze decyzji, zawiesza licencję maszynisty w przypadku stwierdzenia, że jej właściciel nie złożył w terminie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 8a, lub przestał czasowo spełniać wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 2 lub art. 22b ust. 22 pkt 1.”,

d) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Prezes UTK, w drodze decyzji, przywraca licencję maszynisty, która została zawieszona, jeżeli jej właściciel uzyskał orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22a ust. 11 pkt 2 lub art. 22b ust. 22 pkt 1.”,

e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Decyzjom, o których mowa w ust. 6, 6a, 7 i 12, Prezes UTK nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.”,

f) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Właściciel licencji maszynisty jest obowiązany zawiadomić Prezesa UTK o utracie tego dokumentu, jego zniszczeniu w stopniu powodującym nieczytelność, a także o zmianie stanu faktycznego wymagającego aktualizacji danych w nim zawartych, w terminie 30 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.”,

g) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadkach, o których mowa w ust. 8a, Prezes UTK, na podstawie wniosku, wydaje nową licencję na okres pozostający do końca okresu ważności dotychczasowej licencji.”,

h) po ust. 9 dodaje się ust. 9a w brzmieniu:

„9a. Właściciel licencji maszynisty, która po wydaniu wtórnika odzyskał utracony dokument, jest obowiązany zwrócić ten dokument Prezesowi UTK.”;

3) w art. 22a:

a) ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) listę ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów;

3) listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych oraz orzekania, w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prowadzenie ośrodka szkolenia i egzaminowanie maszynistów jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.²⁾).”

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a-4c w brzmieniu:

„4a. Przedsiębiorca prowadzący działalność, o której mowa w ust. 4, podlega wpisowi na listę, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

4b. Obowiązek, o którym mowa w ust. 4a, dotyczy również przedsiębiorcy z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, prowadzącego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność, o której mowa w ust. 4, uznanego przez właściwy organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z przepisami Komisji Europejskiej, o których mowa w ust. 5 pkt 5a.

4c. Zakres czynności wykonywanych przez ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów może obejmować:

1) szkolenie i egzaminowanie kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie:

a) licencji maszynisty,

b) świadectw maszynisty;

2) przeprowadzanie sprawdzianów wiedzy i umiejętności maszynistów;

3) szkolenie i egzaminowanie maszynistów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie ogólnych kompetencji językowych, zasad komunikacji oraz terminologii stosowanej przy prowadzeniu ruchu kolejowego na sieci kolejowej Rzeczypospolitej Polskiej.”

d) w ust. 5:

– uchyla się pkt 1,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) który prowadzi szkolenia w oparciu o ramowe programy szkoleń, o których mowa odpowiednio w przepisach wydanych na podstawie ust. 11 pkt 6 i art. 22b ust. 21 pkt 2;

– po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378.

„5a) który spełnia wymagania, określone w przepisach Komisji Europejskiej dotyczących uznawania ośrodków szkoleniowych prowadzących szkolenia zawodowe dla maszynistów, organizowania egzaminów, a także uznawania egzaminatorów maszynistów;

5b) zapewniający prowadzenie:

a) szkoleń przez instruktorów, którzy:

- spełniają wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 11,
- spełniają wymagania dotyczące instruktorów określone w przepisach Komisji Europejskiej, o których mowa w pkt 5a,
- są wpisani do wykazu, o którym mowa w ust. 8 pkt 2,

b) egzaminów przez egzaminatorów, którzy:

- spełniają wymagania dotyczące egzaminatorów określone w przepisach Komisji Europejskiej, o których mowa w pkt 5a;
- są wpisani do wykazu, o którym mowa w ust. 8 pkt 2;
- złożyli pisemną deklarację prowadzenia egzaminów w sposób bezstronny i niedyskryminujący”,

– uchyla się pkt 6,

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Badania lekarskie i psychologiczne w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności mogą prowadzić podmioty uprawnione do wykonywania badań w służbie medycyny pracy, zajmujące się zadaniami medycyny kolejowej.”,

f) w ust. 7 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) zakres czynności, o których mowa w ust. 4c – w przypadku wpisu na listę, o której mowa w ust. 1 pkt 2.”,

g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Przedsiębiorca ubiegający się o wpis na listę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wraz z wnioskiem składa:

- 1) programy szkoleń;
- 2) wykaz zawierający imiona i nazwiska instruktorów oraz egzaminatorów wraz z kserokopiami dokumentów potwierdzających ich kwalifikacje i wykształcenie;
- 3) deklaracje, o których mowa w ust. 5 pkt 5b lit. b tiret trzecie;

4) pisemne oświadczenie następującej treści:

„Oświadczam, że:

- 1) dane zawarte we wniosku o wpis na listę ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów są kompletne i zgodne z prawdą;
- 2) spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów, określone w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym.”.

h) w ust. 9 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Oświadczenie, o którym mowa w ust. 8 pkt 4, powinno również określać:”.

i) po ust. 9 dodaje się ust. 9a i 9b w brzmieniu:

„9a. Przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów może złożyć wniosek o zmianę:

- 1) danych zawartych w wykazie, o którym mowa w ust. 8 pkt 2;
- 2) zakresu wykonywanych czynności;
- 3) programów szkoleń.

9b. Prezes UTK w drodze decyzji zatwierdza albo odmawia zatwierdzenia zmian, o których mowa w ust. 9a.”.

j) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Prezes UTK wykreśla ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów z listy, o której mowa w ust. 1 pkt 2 w przypadku:

- 1) określonym w art. 71 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;
- 2) wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy prowadzenia tej działalności;
- 3) gdy wobec przedsiębiorcy ukończono postępowanie likwidacyjne albo upadłościowe obejmujące likwidację majątku upadłego.”.

k) po ust. 10 dodaje się ust. 10a i 10b w brzmieniu:

„10a. Rażącem naruszeniem warunków wykonywania działalności w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów jest:

- 1) prowadzenie szkoleń w sposób niezgodny z ramowymi programami szkolenia;
- 2) wydanie niezgodnie ze stanem faktycznym dokumentów potwierdzających ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu;
- 3) niezłożenie Prezesowi UTK informacji o zamiarze przeprowadzenia egzaminu w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 11 pkt 7 i art. 22b ust. 21;

4) prowadzenie szkoleń lub egzaminów przez osoby niewpisane do wykazu, o którym mowa w ust. 8 pkt 3;

5) prawomocne skazanie przedsiębiorcy za przestępstwo, o którym mowa w ust. 5 pkt 3 – dotyczy osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.

10b. Prezes UTK wykreśla z listy, o której mowa w ust. 1 pkt 3 podmiot, który przestał spełniać wymagania, o których mowa w ust. 6, lub szczegółowe wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 13.”,

l) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb wydawania, przedłużania ważności, zawieszania, przywracania i cofania licencji maszynisty, aktualizacji danych zawartych w licencji oraz wydawania jej wtórników;
- 2) wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności;
- 3) sposób i zakres oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności oraz tryb orzekania o tej zdolności;
- 4) wzory dokumentów potwierdzających zdolność fizyczną i psychiczną osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności;
- 5) zakres wiedzy i umiejętności objętych szkoleniem i egzaminem niezbędny dla uzyskania licencji;
- 6) ramowy program oraz minimalny czas trwania szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty;
- 7) sposób, formę oraz tryb przygotowania i przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty, tryb pracy komisji egzaminacyjnej, a także maksymalna wysokość opłaty za ten egzamin;
- 8) sposób ustalania numeru identyfikacyjnego ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów wpisywanego na listę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, zakres danych ujętych na liście, a także sposób uiszczania opłat za wpis na tę listę;
- 9) wymagania kwalifikacyjne dla instruktorów prowadzących szkolenia w ośrodku

szkolenia i egzaminowania maszynistów;

10) wzór:

- a) wniosku o wydanie licencji maszynisty, przedłużenie ważności, wydanie wtórnika i aktualizację danych zawartych w tym dokumencie,
- b) dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu w celu uzyskania licencji maszynisty,
- c) deklaracji, o której mowa w ust. 5 pkt 5b lit. b tiret pierwsze.”,

m) ust. 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w stosunku do podmiotów ubiegających się o wpis na listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności, tryb dokonywania wpisu na listę oraz wykreślenia z niej, wzór wniosku o wpis na listę, a także sposób uiszczania opłat, mając na uwadze:

- 1) obowiązujące w tym zakresie przepisy międzynarodowe;
- 2) konieczność zapewnienia właściwych kwalifikacji osób uprawnionych do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, a także zachowania ich ważności;
- 3) konieczność zapewnienia właściwych warunków przeprowadzania takich badań;
- 4) jasność i przejrzystość danych.”;

4) w art. 22b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewoźnicy kolejowi i zarządcy wydają świadectwa maszynistom przez nich zatrudnionym lub świadczącym usługi na ich rzecz, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku II do rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady

(Dz. Urz. UE L 13 z 19.01.2010, str.1), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 36/2010”.

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Warunkiem niezbędnym do uzyskania świadectwa maszynisty jest:

- 1) posiadanie licencji maszynisty;
- 2) odbycie szkolenia i zdanie egzaminu przeprowadzonych w trybie i na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 21 pkt 2 i 3;
- 3) uzyskanie orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 22, po przeprowadzeniu badań lekarskich i psychologicznych.”

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadectwo maszynisty uprawnia do prowadzenia pociągu lub pojazdu kolejowego w ramach określonej kategorii uprawnień i jest ważne jedynie na określonej w nim infrastrukturę kolejową oraz określone typy pojazdów kolejowych. Rozróżnia się następujące kategorie uprawnień:

- 1) kategoria A - obejmująca lokomotywy manewrowe, pociągi robocze, pojazdy kolejowe do celów utrzymaniowych, lokomotywy używane do manewrów;
- 2) kategoria B - obejmująca przewóz osób lub rzeczy.”

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Podział kategorii uprawnień, o których mowa w ust. 2 na podkategorie określa rozporządzenie (UE) nr 36/2010.”

e) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„ 3. Świadectwo maszynisty może zawierać uprawnienie do prowadzenia pociągów lub pojazdów kolejowych we wszystkich kategoriach i podkategoriach, o których mowa w ust. 2 i 2a.”

f) w ust. 5 uchyla się pkt 3,

g) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W celu zachowania ważności świadectwa maszynisty, maszynista przechodzi okresowe badania lekarskie i psychologiczne oraz uzyskuje orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 22 oraz okresowe sprawdzanie wiedzy i umiejętności, w trybie i na warunkach określonych na podstawie ust. 5 pkt 3.”

h) po ust. 7 dodaje się ust. 7a-7g w brzmieniu:

„7a. Badania, o których mowa w ust. 7, przeprowadza się co:

- 1) 24 miesiące – do ukończenia 55. roku życia,
 - 2) 12 miesięcy – po ukończeniu 55. roku życia
- chyba że orzeczenie lekarskie wskazuje krótszy termin.

7b. Badania w celu uzyskania orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnienie przez maszynistów wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych dla zachowania ważności świadectwa maszynisty, poza terminami określonymi w ust. 7a, przeprowadza się:

- 1) po każdym wypadku przy pracy;
- 2) po każdej przerwie w pracy spowodowanej wypadkiem z udziałem osób, w którym uczestniczył maszynista;
- 3) w przypadku czasowej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, trwającej dłużej niż 30 dni;
- 4) w przypadku powrotu maszynisty do pracy po przerwie trwającej dłużej niż 6 miesięcy;
- 5) w razie uzasadnionego podejrzenia utraty zdolności fizycznej lub psychicznej do kierowania pojazdem kolejowym lub pociągiem;
- 6) w przypadku określonym w ust. 16;
- 7) w innych przypadkach, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów.

7c. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 3, ust. 7 i 7b, są wykonywane, z zastrzeżeniem ust. 7a i ust. 22, w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.³⁾).

7d. Przejście przez maszynistę badań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, ust. 7 i 7b, uznaje się za równoznaczne ze spełnieniem obowiązków pracownika w zakresie wykonywania wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich, o których mowa w art. 229 § 1 i 2 Kodeksu pracy.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 13, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432 i Nr 144, poz. 855.

7e. Przewoźnik kolejowy lub zarządca nie może dopuścić do pracy na stanowisku maszynisty osoby bez aktualnego orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnianie wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania świadectwa maszynisty lub zachowania jego ważności, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 18 i 19.

7f. Przewoźnik kolejowy lub zarządca jest obowiązany do:

- 1) kierowania maszynistów na badania lekarskie i psychologiczne w celu uzyskania świadectwa maszynisty lub zachowania jego ważności;
- 2) pokrywania kosztów badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w pkt 1;
- 3) przechowywania orzeczeń lekarskich maszynistów na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

7g. Spełnienie przez przewoźnika kolejowego lub zarządcę obowiązku, o którym mowa w ust. 7f pkt 1 i 2, uznaje się za równoznaczne ze spełnieniem obowiązków pracodawcy w zakresie wykonywania wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich, o których mowa w art. 229 § 1 i 2 Kodeksu pracy.”,

i) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, przewoźnik kolejowy i zarządca wydaje maszyniście odpis uzyskanego świadectwa maszynisty, którego wzór określa załącznik III do rozporządzenia (UE) nr 36/2010 oraz inne dokumenty potwierdzające uzyskane kwalifikacje.”,

j) ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Przewoźnicy kolejowi i zarządcy prowadzą rejestry wydawanych przez siebie świadectw maszynistów zgodnie z przepisami Komisji Europejskiej w sprawie parametrów rejestrów licencji i świadectw maszynisty.”,

k) w ust. 18 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„18. Maszynista i kandydat na maszynistę ubiegający się o świadectwo maszynisty może prowadzić pociąg lub pojazd kolejowy bez świadectwa maszynisty na określonej części infrastruktury kolejowej pod warunkiem, że podczas jazdy obok niego znajduje się inny maszynista posiadający dokument potwierdzający uprawnienie do prowadzenia pojazdu kolejowego na tej części infrastruktury kolejowej lub przedstawiciel zarządcy posiadający znajomość tej infrastruktury, w szczególności w przypadku.”,

l) ust. 19 otrzymuje brzmienie:

„19. W przypadku braku możliwości zapewnienia obecności osób, o których mowa w ust. 18, maszynista może prowadzić pojazd kolejowy lub pociąg wyłącznie po spełnieniu warunków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 17 ust. 7.”,

m) uchyla się ust. 20.

n) po ust. 20 dodaje się ust. 20a w brzmieniu:

„20a. Maszynista jest obowiązany poinformować przewoźnika kolejowego lub zarządcę, na rzecz którego świadczy pracę lub usługi, o okolicznościach dotyczących jego stanu zdrowia mających wpływ na zdolność prawidłowego realizowania przez niego uprawnień wynikających z posiadanego świadectwa maszynisty.”,

o) ust. 21 otrzymuje brzmienie:

„21. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres wiedzy i umiejętności dotyczących pojazdu kolejowego i infrastruktury kolejowej, objętych szkoleniem i egzaminem, które są niezbędne do uzyskania świadectwa maszynisty,
- 2) ramowy program oraz minimalny czas trwania szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty,
- 3) sposób, formę oraz tryb przygotowania i przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty oraz tryb pracy komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej te egzaminy,
- 4) szczegółowe warunki i minimalną częstotliwość przeprowadzania sprawdzianów wiedzy i umiejętności maszynistów,
- 5) szczegółowe warunki nabywania uprawnień określonych w świadectwie maszynisty w zakresie dotyczącym infrastruktury kolejowej i typów pojazdów kolejowych
 - mając na uwadze obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej, kwalifikacje kandydatów na maszynistów ubiegających się o świadectwa maszynisty oraz zapewnienie bezpieczeństwa w transporcie kolejowym.”,

p) ust. 22 otrzymuje brzmienie:

„22. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności,
 - 2) sposób i zakres oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności oraz tryb orzekania o tej zdolności,
 - 3) wzory dokumentów potwierdzających zdolność fizyczną i psychiczną osób ubiegających się o świadectwo maszynisty albo o zachowanie jego ważności
- mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa w transporcie kolejowym, obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej oraz wiek badanych osób.”;

5) art. 22c otrzymuje brzmienie:

„22c. 1. Przewoźnik kolejowy i zarządca może zawrzeć z kandydatem na maszynistę umowę zobowiązującą tego kandydata do zwrotu części albo całości kosztów poniesionych na jego szkolenie, jeżeli rozwiązanie lub wygaśnięcie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego wiążącego kandydata na maszynistę z przewoźnikiem kolejowym lub zarządcą nastąpiło przed ustalonym w tej umowie terminem, z przyczyny leżącej po stronie tego kandydata.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku szkolenia maszynisty ubiegającego się o uzyskanie kolejnego świadectwa maszynisty.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 214, poz.1658) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 wyrazy „1 grudnia 2017 r.” zastępuje się wyrazami „29 października 2018 r.”,

2) w ust. 3 wyrazy „1 grudnia 2017 r.” zastępuje się wyrazami „29 października 2018 r.”,

3) dodaje się ust. 4-6 w brzmieniu:

„4. Osoby, które przed dniem 29 października 2013 r. rozpoczęły szkolenie na stanowisko maszynisty pojazdów trakcyjnych, maszynisty zakładowego, kierowcy lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, kierowcy drezyny i wózka motorowego, maszynisty wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, z wyłączeniem maszyn do kolejowych robót budowlanych, które nie są przeznaczone do jazdy po czynnych torach stacyjnych i szlakowych, na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1 mogą nabywać uprawnienia na te stanowiska na podstawie tych przepisów.

5. Osoby, które przed dniem 29 października 2013 r. rozpoczęły szkolenie albo nabyły uprawnienia do wykonywania czynności na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych, mogą nabywać uprawnienia maszynisty pojazdów trakcyjnych na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy, o której mowa w ust. 1.

6. Czynności na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych mogą być wykonywane nie dłużej niż do dnia 29 października 2018 r.”.

Art. 3. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy lista podmiotów uprawnionych do szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o licencje i świadectwa maszynisty prowadzona przez Prezesa UTK na podstawie art. 22a ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 1, staje się listą ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów. Przedsiębiorcy prowadzący te ośrodki wystąpią, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z wnioskiem o zmianę danych ujętych we wpisie w zakresie wynikającym z niniejszej ustawy. Wnioski o zmianę wpisów są wolne od opłat.

2. Wpisy na liście podmiotów uprawnionych do szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o licencje i świadectwa maszynisty stają się wpisami na liście ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów.

3. Wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy postępowania w sprawie wpisania, wykreślenia i zmian na liście podmiotów uprawnionych do szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o licencje i świadectwa maszynisty prowadzonej na podstawie art. 22a ust. 1 pkt 2 ustawy o której mowa w art. 1, prowadzi się dalej na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą egzaminy praktyczne w zakresie prowadzenia pojazdu kolejowego u przewoźników kolejowych lub zarządców infrastruktury, oraz posiadają uprawnienia do prowadzenia pojazdu kolejowego, wydane na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy, o której mowa w ust. 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 grudnia 2010 r., mogą prowadzić egzaminy oraz sprawdziany wiedzy i umiejętności w zakresie dotyczącym świadectwa maszynisty, bez konieczności posiadania licencji maszynisty i świadectwa maszynisty, jednak nie dłużej niż do dnia 29 października 2018 r.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzą szkolenia praktyczne w zakresie prowadzenia pojazdu kolejowego u przewoźników kolejowych lub zarządców infrastruktury, oraz posiadają ważne uprawnienia do prowadzenia pojazdu kolejowego,

wydane na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy, o której mowa w ust. 1 w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 grudnia 2010 r., mogą prowadzić szkolenia w zakresie dotyczącym świadectwa maszynisty, bez konieczności posiadania licencji maszynisty i świadectwa maszynisty, jednak nie dłużej niż do dnia 29 października 2018 r.

Art. 5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 22a ust. 11, art. 22a ust. 13, art. 22b ust. 21 i art. 22b ust. 22 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 22a ust. 11, art. 22a ust. 13, art. 22b ust. 21 i art. 22b ust. 22 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zakres przedmiotowy projektu ustawy odnosi się do czterech podstawowych zagadnień związanych z wprowadzaniem nowego systemu przyznawania uprawnień na stanowisku maszynisty na terytorium Unii Europejskiej.

Projekt w zakresie swojej regulacji zawiera przepisy umożliwiające wykonanie prawa Unii Europejskiej zawartego w decyzji Komisji nr 2011/765/UE z dnia 22 listopada 2011 r. w *sprawie kryteriów uznawania ośrodków szkoleniowych prowadzących szkolenia zawodowe dla maszynistów, kryteriów uznawania egzaminatorów maszynistów, jak również kryteriów organizowania egzaminów zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady* (Dz. Urz. UE L 314 z 29.11.2011, str. 36), zwanej dalej „decyzją Komisji nr 2011/765/UE”.

W projekcie uregulowane zostały zasady przeprowadzania badań lekarskich i psychologicznych maszynistów i kandydatów na maszynistów, oraz obowiązki pracodawców maszynistów w tym zakresie, przy uwzględnieniu obowiązującego prawodawstwa, w szczególności przepisów dotyczących medycyny pracy i badań profilaktycznych pracowników.

Projekt ustawy zawiera również przepisy uzupełniające upoważnienia do wydania rozporządzeń do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. *o transporcie kolejowym* (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, obejmujące szczegółowe zagadnienia związane z procesem szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz przeprowadzaniem badań lekarskich i psychologicznych. W tym zakresie projekt umożliwi określenie w aktach wykonawczych minimalnych wymagań dla kandydatów na maszynistów w zakresie modułów i liczby godzin szkolenia niezbędnych do nabycia uprawnień do wykonywania czynności na tym stanowisku.

W projekcie zawarto ponadto przepisy przejściowe uwzględniające wynikający z dyrektywy 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w *sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty* (Dz. Urz. L 315 z 3.12.2007, s. 51), zwaną dalej: „dyrektywą 2007/59/WE”, harmonogram wprowadzania nowych zasad nabywania uprawnień maszynistów na terenie Unii Europejskiej, który został ostatecznie ustalony w wyniku wejścia w życie decyzji Komisji nr 2010/17/WE z dnia 29 października 2009 r. w *sprawie przyjęcia podstawowych parametrów rejestrów licencji maszynisty i świadectw uzupełniających*

określonych w dyrektywie 2007/59WE (Dz. Urz. UE L 8 z 13.01.2010, str. 17), zwanej dalej „decyzją Komisji nr 2010/17/WE”.

Wejście w życie dyrektywy 2007/59/WE zapoczątkowało proces harmonizacji zasad przyznawania uprawnień maszynistom na poziomie Unii Europejskiej. Transpozycja do polskiego porządku prawnego większości postanowień przedmiotowej dyrektywy nastąpiła w ustawie z dnia 25 czerwca 2009 r. *o zmianie ustawy o transporcie kolejowym* (Dz. U. Nr 214, poz.1658). Szczegółowe przepisy regulujące kwestie związane z nowym systemem przyznawania uprawnień dla maszynistów zawarto w czterech rozporządzeniach do ustawy o transporcie kolejowym⁴. Stosownie do przepisów przedmiotowej nowelizacji, która w omawianym zakresie weszła w życie 4 grudnia 2010 r., dokumentem uprawniającym maszynistę do prowadzenia pociągu lub pojazdu kolejowego są: licencja maszynisty (wydawana przez Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego) oraz świadectwo maszynisty (wydawane przez przewoźnika kolejowego lub zarządcę infrastruktury kolejowej, na rzecz którego maszynista świadczy pracę lub usługi). Warunkiem uzyskania licencji, stosownie do postanowień art. 22 ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym jest spełnianie przez osobę, która ubiega się o jej wydanie kryteriów dotyczących: wieku, wykształcenia, stanu zdrowia, niekaralności oraz wiedzy i umiejętności zawodowych. Jednocześnie – na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. *o zmianie ustawy o transporcie kolejowym* – do 1 grudnia 2017 roku istnieje możliwość uzyskiwania kwalifikacji zawodowych dla wszystkich grup kandydatów na maszynistów ubiegających się o uprawnienia do prowadzenia pojazdów kolejowych, w oparciu o świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego oraz prawo kierowania pojazdem kolejowym, na podstawie utrzymanego w mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. *w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy kolejowe* (Dz. U. Nr 212, poz. 2152, z późn. zm.) zwanego dalej „rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. *w sprawie wykazu stanowisk*”, według zasad określonych w tym akcie prawnym.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. *w sprawie licencji maszynisty* (Dz. U. Nr 66, poz. 346 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. *w sprawie świadectwa maszynisty* (Dz. U. Nr 66 poz.347), rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 marca 2011 r. *w sprawie badań niezbędnych do otrzymania świadectwa maszynisty oraz zachowania jego ważności* (Dz. U. Nr 66, poz. 349) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 marca 2011 r. *w sprawie wpisu na listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty* (Dz. U. Nr 66, poz. 348).

Osoby ubiegające się o pracę na stanowisku maszynisty, którzy będą nabywać uprawnienia według nowych zasad, są obowiązani do poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym przed uzyskaniem licencji maszynisty. Licencja maszynisty jest dokumentem obowiązującym na terytorium całej Unii Europejskiej według jednolitego wzoru, stwierdzającym, że jej właściciel spełnia minimalne wymagania pod względem warunków zdrowotnych, wykształcenia oraz ogólnych umiejętności zawodowych, nie uprawnia jednakże do prowadzenia pojazdów kolejowych lub pociągów.

Biorąc pod uwagę fakt, że dyrektywa 2007/59/WE nałożyła na licencjonowanych maszynistów obowiązek przechodzenia badań okresowych w celu zachowania ważności licencji, taki obowiązek został również przewidziany w projektowanych przepisach ustawy (art. 22 ust. 2b ustawy o transporcie kolejowym). Ponadto, w związku z obowiązkami pracodawców w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej, które wynikają z art. 229 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), pracodawcy maszynistów są obowiązani do kierowania ich na badania wstępne, okresowe i kontrolne oraz pokrywania kosztów takich badań. W nowym systemie obowiązek ten będzie realizowany poprzez określone w projekcie ustawy badania w celu uzyskania lub zachowania ważności świadectwa maszynisty (art. 22 b ust. 7a-7g ustawy o transporcie kolejowym).

Dostrzegając konieczność unikania dublowania przeprowadzania badań lekarskich maszynistów w relatywnie krótkim odstępie czasu, projekt ustawy zakłada, że czynni zawodowo maszyniści, którzy regularnie przechodzą badania w celu zachowania ważności świadectwa maszynisty będą zwolnieni z obowiązku przechodzenia badań okresowych związanych z posiadaniem licencji maszynisty przez cały okres posiadania aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego spełnianie warunków zdrowotnych niezbędnych do otrzymania lub zachowania ważności świadectwa maszynisty. W przypadku maszynistów, którzy nie świadczą pracy lub usług na rzecz żadnego przewoźnika lub zarządcy i nie posiadają aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego spełnianie warunków zdrowotnych niezbędnych do otrzymania lub zachowania ważności świadectwa maszynisty, warunkiem dla zachowania ważności licencji będzie przejście raz na 24 miesiące badań w celu zachowania ważności licencji maszynisty i uzyskanie orzeczenia lekarskiego.

Zgodnie z art. 22 ust. 4 dyrektywy 2007/59/WE Komisja Europejska miała do dnia 4 grudnia 2008 r. przyjąć podstawowe parametry rejestrów licencji i świadectw maszynisty, od czego uzależnione było wprowadzanie nowych zasad w stosunku do kolejnych grup maszynistów. Ostatecznie przedmiotowe parametry zostały przyjęte w dniu 29 października 2009 r. w przywołanej powyżej decyzji Komisji nr 2010/17/WE. W związku z tym

opóźnieniem, zmianie uległ harmonogram wprowadzania w życie nowego systemu przyznawania uprawnień maszynistom określony w dyrektywie 2007/59/WE. Projektodawca przyjął, mając na względzie potrzebę ujednoczenia terminów wprowadzania nowych zasad przyznawania uprawnień maszynistom w Unii Europejskiej jak również praktykę wypracowaną w tym względzie przez państwa członkowskie na forum grupy roboczej ds. wdrożenia dyrektywy 2007/59/WE, iż bieg terminów dotyczących obejmowania nowym systemem przyznawania uprawnień w odniesieniu do kolejnych grup maszynistów, będzie liczony od dnia 29 października 2009 r. jako daty przyjęcia podstawowych parametrów rejestrów licencji i świadectw maszynisty.

Ostateczny harmonogram przedstawia się następująco:

- Na podstawie art. 37 ust. 2 lit a dyrektywy 2007/59/WE od dnia 29.10.2011 r. (dwa lata od daty przyjęcia podstawowych parametrów rejestrów) *świadectwa i licencje są wydawane maszynistom wykonującym przewozy transgraniczne, kabotażowe lub towarowe w innym państwie członkowskim lub pracującym w co najmniej dwóch państwach członkowskich UE*. Jednocześnie – stosownie do postanowień art. 37 ust. 3 z obowiązku posiadania licencji i świadectwa zwolnieni są maszyniści, którzy nabyli uprawnienia do prowadzenia pojazdów kolejowych w ruchu międzynarodowym na podstawie prawa krajowego lub rozpoczęli szkolenie w celu uzyskania tych uprawnień przed dniem 29.10.2011 r. Tego rodzaju uprawnienia mogą obowiązywać najpóźniej do dnia 29.10.2018 r.
- Zgodnie z art. 37 ust. 2 lit b dyrektywy 2007/59/WE po 29.10.2013 r. wszystkie osoby, które nabywają uprawnienia maszynisty powinny być szkolone według nowych zasad uzyskując po zakończeniu szkolenia licencję i świadectwo maszynisty. Przepisy przejściowe określone w art. 37 ust. 3 określiły wyjątek od tej zasady, umożliwiając nabywanie uprawnień na dotychczasowych zasadach, osobom, które rozpoczęły szkolenie według zasad dotychczas obowiązujących w prawie krajowym przed 29.10.2013 r.
- Ostateczny termin, po upływie którego wszyscy maszyniści prowadzący pociągi lub pojazdy kolejowe, z wyjątkiem grup maszynistów, wobec których zastosowano wyłączenia przewidziane w przepisach dyrektywy, powinni posiadać licencję i świadectwo maszynisty to 29.10.2018 r.

Uwzględniając powyższy harmonogram, w art. 2 projektowanej ustawy, doprecyzowano terminy wdrażania nowego systemu przyznawania dla osób, które nabyły uprawnienia na podstawie prawa krajowego oraz kandydatów na stanowiska związane z prowadzeniem pojazdów kolejowych nabywających kwalifikacje zawodowe na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk, z jednoczesnym wydłużeniem okresu obowiązywania nabytych w ten sposób uprawnień. Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym, rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk, które stanowi podstawę prawną uzyskiwania kwalifikacji zawodowych dla wszystkich grup maszynistów według zasad dotychczas obowiązujących w Polsce, zostało utrzymane w mocy do dnia 01.12.2017 r. W art. 2 pkt 1 zaproponowano wydłużenie tego okresu do dnia 29.10.2018 r. i utrzymanie w mocy uprawnień maszynistów oraz osób zatrudnionych na innych stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych, wykonujących pracę maszynisty (bez konieczności posiadania licencji i świadectwa maszynisty) do tej daty.

Wśród okoliczności przemawiających za przedłużeniem do dnia 29.10.2018 r., okresu, w którym możliwe jest prowadzenie pojazdów kolejowych bez konieczności posiadania licencji i świadectwa maszynisty (art. 2 pkt 2), należy wskazać na konieczność zachowania ciągłości szkolenia na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych w kontekście zjawiska luki pokoleniowej w kolejnictwie i stale rosnącej średniej wieku wśród pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach. Według szacunków Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, spośród około 17,5 tys. osób posiadających uprawnienia do prowadzenia pojazdów trakcyjnych w Polsce, ponad połowa znajduje się w przedziale wiekowym 46-60 lat. Mając na względzie aktualną sytuację związaną z niedoborem maszynistów na rynku pracy oraz specyfiką dwustopniowego systemu szkolenia realizowanego dotychczas w Polsce, w którym stanowisko pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych zasadniczo przygotowuje do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty pojazdów trakcyjnych (w systemie licencji i świadectw szkolenie realizowane jest bezpośrednio na stanowisko maszynisty, bez konieczności uprzedniego uzyskiwania uprawnień pomocnika), należy precyzyjnie określić termin, do którego można rozpocząć szkolenia na dotychczasowych zasadach. Dla osób zatrudnionych na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych, projektowana ustawa wyznaczy ramy czasowe, przeznaczone na dokończenie realizowanego cyklu szkolenia (obecnie pracę na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych wykonuje w Polsce około 1000 osób, a około

100 kolejnych jest w trakcie szkolenia na to stanowisko). Należy wziąć pod uwagę także długość procesu szkolenia na stanowiska związane z prowadzeniem pojazdów kolejowych. W zależności od wykształcenia i doświadczenia zawodowego posiadanego przez kandydata szkolenie na stanowisko maszynisty wraz z okresem przeznaczonym na nabycie uprawnień pomocnika może trwać średnio od 13 do 22 miesięcy.

Wprowadzenie w Polsce nowego systemu przyznawania uprawnień dla maszynistów wiąże się ze spełnieniem kilku podstawowych warunków ze strony podmiotów zaangażowanych w proces szkolenia. Przewoźnicy kolejowi i zarządcy infrastruktury są obowiązani do opracowania nowych przepisów wewnętrznych związanych w szczególności z procedurami dotyczącymi świadectwa maszynisty. Podmioty zainteresowane prowadzeniem ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów muszą m.in. opracować programy szkolenia według zasad określonych w przepisach wdrażających dyrektywę 2007/59/WE, zapewnić odpowiednich instruktorów i egzaminatorów oraz uzyskać wpis na listę prowadzoną przez Prezesa UTK. W związku z modyfikacją zakresu badań lekarskich dla licencjonowanych maszynistów w stosunku do aktualnie realizowanych odpowiednie działania dostosowujące muszą przeprowadzić także podmioty uprawnione do przeprowadzania badań maszynistów. Podmioty te obowiązane są również do uzyskania wpisu na listę prowadzoną przez Prezesa UTK. Powyższe okoliczności przemawiają za koniecznością wprowadzenia rozwiązań proponowanych w art. 2, które umożliwią płynne przejście do systemu licencji i świadectw w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 37 ust. 2 i 3 dyrektywy 2007/59/WE.

Po 29.10.2018 r. wszyscy prowadzący pojazdy kolejowe, z wyjątkiem prowadzących pojazdy kolejowe po funkcjonalnie wyodrębnionych liniach przeznaczonych dla ruchu pasażerskiego oraz prowadzących pojazdy kolejowe wyłącznie w obrębie bocznicy kolejowej, których wyłączenie zawiera art. 18 ust. 5 ustawy o transporcie kolejowym, będą obowiązani do posiadania licencji maszynisty i świadectwa odpowiedniej kategorii na zasadach określonych w ustawie o transporcie kolejowym, przepisach wykonawczych do niej oraz w bezpośrednio stosowanych aktach prawa UE.

Omówienie szczegółowych rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy

Art. 1 pkt 1 lit. a – przepis uzupełniono poprzez określenie, iż do zadań Prezesa UTK należy także przywracanie licencji maszynisty, co może nastąpić w przypadku ustania okoliczności uzasadniających jej zawieszenie.

Art. 1 pkt 1 lit. b – w przepisie wprowadzono zmiany wynikające z ujednoczenia nazewnictwa podmiotu wykonującego czynności w zakresie szkolenia i egzaminowania maszynistów (por. uwagi do art. 1 pkt 3 lit. a).

Art. 1 pkt 2 lit. a – zmiana wynikająca z wprowadzenia art. 1 pkt 1 (wskazanie, że Prezes UTK jest organem właściwym do przywracania licencji maszynisty).

Art. 1 pkt 2 lit. b – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184) minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego w zawodzie technik transportu kolejowego obejmuje co najmniej 450 godzin nauczania w zakresie organizacji i prowadzenia ruchu pociągów, a w zawodzie technik elektroenergetyk transportu szynowego – co najmniej 400 godzin nauczania w zakresie budowy i eksploatacji środków transportu szynowego. Ramowy program szkolenia na licencję maszynisty określony w rozporządzeniu składa się obecnie z 267 godzin szkolenia zawierający ogólne treści dotyczące znajomości faktów, zasad, procesów i pojęć wymaganych do wykonywania czynności na stanowisku maszynisty, ze szczególnym uwzględnieniem zasad prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji, a także budowy i eksploatacji pojazdów kolejowych. Ramowy program szkolenia jest zasadniczo przeznaczony dla kandydatów na maszynistów nieposiadających wykształcenia kierunkowego. Mając na uwadze powyższe uwarunkowania oraz konieczność wprowadzania rozwiązań stymulujących wzrost zainteresowania kierunkami kształcenia w zawodach związanych z transportem kolejowym, w ocenie projektodawcy, w przypadku osób, które legitymują się odpowiednim wykształceniem kierunkowym, zasadne jest, aby mogły one przystępować do egzaminu w celu uzyskania licencji maszynisty bez konieczności uprzedniego przechodzenia szkolenia. Średnia cena szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty wynosi obecnie około 5 tys. zł. Zwolnienie z obowiązku przechodzenia szkolenia osób, które zrealizowały w toku kształcenia program odpowiadający co najmniej zagadnieniom zawartym w ramowym programie szkolenia może w konsekwencji przyczynić się do wzrostu zainteresowania kształceniem w zawodach związanych z kolejnictwem i zdecydowanie obniżyć koszty uzyskania dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdów kolejowych, bez wpływu na poziom wykształcenia określonej grupy kandydatów na maszynistów. Zaproponowane zwolnienie jest zgodne z postanowieniami dyrektywy 2007/59/WE. Art. 11 dyrektywy 2007/59/WE stanowi, iż *kandydaci na maszynistów ubiegający się o licencję maszynisty muszą posiadać wykształcenie obejmujące co najmniej dziewięcioletnią edukację oraz muszą pomyślnie ukończyć szkolenie podstawowe, odpowiadające poziomowi 3, o którym mowa w decyzji Rady 85/368/EWG z dnia 16 lipca 1985 r. w sprawie porównywalności kwalifikacji wynikających z kształcenia*

zawodowego między państwami członkowskimi Wspólnoty Europejskiej⁵. Powyższy wymóg spełniają osoby legitymujące się co najmniej średnim wykształceniem kierunkowym, objęte zwolnieniem przewidzianym w art. 1 pkt 2 lit. b ustawy zmieniającej.

Projektowany przepis art. 22 ust. 2c ustawy o transporcie kolejowym określa, że właścicielem licencji maszynisty jest jej posiadacz, w odróżnieniu od świadectwa stanowiącego własność pracodawcy maszynisty. Ponadto w art. 22 ust. 2d-2f określono częstotliwość przeprowadzania badań okresowych maszynistów związanych z posiadaną licencją, od wyników których zależy zachowanie ważności tego dokumentu. Wprowadzono również zasadę, iż posiadanie ważnego orzeczenia lekarskiego związanego ze świadectwem maszynisty i warunkującego dopuszczenie do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty, zwalnia z obowiązku przechodzenia badań w celu zachowania ważności licencji.

Art. 1 pkt 2 lit. c – przeredagowano treść art. 22 ust. 5 w taki sposób, aby wynikająca z niego norma wskazywała, iż Prezes UTK przedłuża ważność licencji po upływie 10 lat od jej wydania sprawdzając uprzednio w rejestrze licencji czy maszynista posiada ważne orzeczenie lekarskie wydane w celu zachowania ważności licencji lub ważne orzeczenie lekarskie wydane w celu zachowania ważności świadectwa. W zmienianym art. 22 ust. 6 wskazano, iż przyczyną zawieszenia licencji maszynisty może być czasowe niespełnianie wymogów zdrowotnych określonych dla licencji lub świadectwa maszynisty.

Art. 1 pkt 2 lit. d – wskazanie, iż przesłanką przywrócenia zawieszonych licencji maszynisty jest uzyskanie przez maszynistę po okresie czasowej niezdolności do pracy, orzeczenia lekarskiego potwierdzającego spełnianie wymogów zdrowotnych koniecznych do uzyskania albo zachowania ważności licencji lub świadectwa maszynisty.

Art. 1 pkt 2 lit. e – z uwagi na konieczność zminimalizowania okresu przerwy w wykonywaniu czynności zawodowych przez maszynistę, którego licencja została zawieszona, określono, iż decyzji o przywróceniu licencji maszynisty Prezes UTK będzie nadawał rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 1 pkt 2 lit. f – nałożenia na właściciela licencji obowiązku poinformowania Prezesa UTK o utracie, zniszczeniu licencji maszynisty lub zmianie stanu faktycznego powodującego konieczność zmiany danych ujętych w tym dokumencie. Wśród zmian, które skutkują koniecznością dokonania aktualizacji należy w szczególności wskazać na otrzymanie przez właściciela licencji po raz pierwszy orzeczenia lekarskiego zawierającego ograniczenia

⁵ Zgodnie z zaleceniem Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie, które zastąpiło decyzję Rady 85/368/EWG – poziom 3 dotyczy znajomość faktów, zasad, procesów i pojęć ogólnych w danej dziedzinie pracy lub nauki.

wynikające ze stanu zdrowia w postaci obowiązkowego korzystania z okularów lub soczewek kontaktowych. Informacje o tych ograniczeniach zdrowotnych należy ująć w rubryce „b2” dokumentu licencji maszynisty.

Art. 1 pkt 2 lit. g – wskazanie, iż w przypadku utraty, zniszczenia lub zmiany stanu faktycznego powodującego konieczność zmiany danych ujętych w tym dokumencie, Prezes UTK wydaje nowy dokument do końca 10-letniego terminu ważności, który wynikał z uprzednio wydanego dokumentu licencji.

Art. 1 pkt 2 lit. h – nałożenia na właściciela licencji obowiązku zwrotu dokumentu licencji, który odzyskał po wydaniu wtórnika w celu wyeliminowania z obiegu dwóch egzemplarzy licencji maszynisty wydanych tej samej osobie.

Art. 1 pkt 3 lit. a – w ocenie projektodawcy należy ujednoczyć stosowane w aktach prawnych nazewnictwo podmiotu wykonującego czynności szkolenia i egzaminowania kandydatów na maszynistów (ubiegających się o licencję maszynisty i świadectwo maszynisty), oraz maszynistów (w ramach procesu doskonalenia kwalifikacji zawodowych, rozszerzania posiadanych uprawnień i wydawania kolejnych świadectw przez kolejnego pracodawcę). Nazwa „ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów” jest tożsama z nazwą stosowaną w decyzji Komisji nr 2011/765/UE, z tym że ten akt prawny odnosi ją tylko do szkolenia maszynistów, a jednolite nazewnictwo w prawie krajowym i prawie UE ułatwi stosowanie tych przepisów. Jednocześnie stosowana dotychczas nazwa podmiotu wpisywanego na listę jest wadliwa bowiem wskazuje na pełnię uprawnień do realizowania wszystkich czynności szkoleniowych i egzaminacyjnych w procesie szkolenia i egzaminowania w sytuacji braku w aktualnym stanie prawnym przepisów wskazujących na zakres czynności szkoleniowych i egzaminacyjnych, do wykonywania których uprawniony jest ten podmiot (zakres czynności wprowadzono w art. 1 pkt 3 lit. c ustawy zmieniającej). Należy wskazać, że większość podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 22a ust. 1 pkt 2 ustawy o transporcie kolejowym, które nie posiadają statusu przewoźnika kolejowego albo zarządcy infrastruktury, nie ma możliwości technicznych i organizacyjnych, aby samodzielnie (bez współpracy z określonym przewoźnikiem lub zarządcą), organizować szkolenia w celu uzyskania świadectwa maszynisty. Art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej uzupełniono o wskazanie, że dotyczy listy podmiotów uprawnionych także do przeprowadzania badań psychologicznych.

Art. 1 pkt 3 lit. b-d – Decyzja Komisji nr 2011/765/UE określa wymagania, jakie powinny spełniać:

- podmioty ubiegające się o uznanie w charakterze ośrodka szkolenia, w szczególności w zakresie struktury zarządzania, metod nauczania i procedur związanych z procesem szkolenia;
- kandydaci na egzaminatorów w zakresie wymaganego doświadczenia zawodowego, które powinno wynosić minimum 4 lata w okresie nieprzekraczającym 5 lat przed złożeniem wniosku, a w przypadku egzaminatorów przeprowadzających egzaminy praktyczne także wymóg dotyczący posiadania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty odpowiedniego do zakresu realizowanych czynności egzaminacyjnych;
- kandydaci na instruktorów prowadzący szkolenia w zakresie prowadzenia pojazdów kolejowych, którzy są obowiązani do posiadania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty odpowiedniego do zakresu realizowanych czynności szkoleniowych, a także minimum 3 letniego doświadczenia w prowadzeniu pojazdów kolejowych.

Jednocześnie, zgodnie z art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 4 decyzji Komisji nr 2011/765/UE, państwa członkowskie Unii Europejskiej mogą ustanowić dodatkowe wymagania obowiązujące na terytorium tego państwa a dotyczące ośrodków szkoleniowych, instruktorów i egzaminatorów. Biorąc pod uwagę, iż w przepisach decyzji Komisji nr 2011/765/UE określono wymogi kwalifikacyjne dotyczące wyłącznie instruktorów prowadzących szkolenia praktyczne w zakresie wymaganych uprawnień do prowadzenia pojazdu trakcyjnego i doświadczenia zawodowego, projektodawca określił, iż ogólne wymagania dla instruktorów (prowadzących szkolenia teoretyczne lub praktyczne), uwzględniające konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości szkoleń, zostaną określone w przepisach wydawanych na podstawie art. 22b ust. 11 ustawy o transporcie kolejowym.

Decyzja Komisji nr 2011/765/UE w art. 7 nakłada na państwa członkowskie obowiązek opracowania wzoru deklaracji, którą kandydaci na egzaminatorów są obowiązani złożyć w procesie uznawania ich kwalifikacji. W deklaracji każdy egzaminator powinien złożyć zapewnienie prowadzenia egzaminów i szkoleń w sposób bezstronny i niedyskryminujący. Złożenie przedmiotowej deklaracji jest jednym z warunków formalnego potwierdzenia przez właściwy organ uprawnień danej osoby do wykonywania czynności egzaminatora (uznania egzaminatora realizowanego w projektowanej ustawie poprzez wpis do wykazu egzaminatorów). Biorąc pod uwagę powyższe projektodawca w art. 22a ust. 5 pkt 5b tiret pierwsze nałożył na egzaminatorów obowiązek złożenia takiej deklaracji i określi jej wzór w przepisach wydawanych na podstawie art. 22a ust. 11 ustawy o transporcie kolejowym.

Zgodnie z zaleceniem Komisji nr 2011/766/UE z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie procedury uznawania jednostek szkoleniowych i egzaminatorów maszynistów zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 314 z 29.11.2011, str. 41-46), należy wyodrębnić obszary kompetencji, w ramach których ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów może prowadzić działalność – w zależności od specyfiki realizowanych szkoleń związanych z uzyskaniem określonych dokumentów bądź potwierdzeniem posiadanych kwalifikacji. Zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE wszystkie czynności szkoleniowe związane z uzyskiwaniem kwalifikacji zawodowych jak i doskonaleniem zawodowym maszynistów powinien wykonywać ośrodek uznany przez właściwym organ krajowy. Mając powyższe na uwadze w projektowanym art. 22a ust. 4c ustawy o transporcie kolejowym, wskazano obszary kompetencji ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów, w ramach których ośrodek może być uprawniony do wykonywania czynności szkoleniowych i egzaminacyjnych. Przepis określa, iż ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów może ubiegać się o uzyskanie uprawnień do szkolenia i egzaminowania *kandydatów na maszynistów* tj. osób, które ubiegają się o licencję maszynisty albo o świadectwo maszynisty nie będąc uprzednio uprawnionymi do prowadzenia pojazdów kolejowych, *maszynistów* tj. w rozumieniu niniejszej ustawy osób uprawnionych do prowadzenia pojazdu kolejowego na podstawie licencji i świadectwa maszynisty, a także, ubiegających się o kolejne świadectwo maszynisty będąc uprzednio uprawnionymi do prowadzenia pojazdu kolejowego na podstawie świadectwa maszynisty wydanego przez innego przewoźnika kolejowego lub zarządcę infrastruktury (w ramach procesu doskonalenia kwalifikacji zawodowych, rozszerzania posiadanych uprawnień albo wydawania kolejnych świadectw przez kolejnego pracodawcę). Zakres czynności szkoleniowych może także objąć maszynistów z innych państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy ubiegają się o nabycie uprawnień do prowadzenia pojazdu kolejowego na polskiej sieci kolejowej.

Art. 1 pkt 3 lit. e – konsekwentnie należy wskazać, iż podmioty uprawnione do przeprowadzania badań w służbie medycyny pracy zajmujące się zadaniami medycyny kolejowej mogą przeprowadzać badania psychologiczne.

Art. 1 pkt 3 lit. f i h – zmiany o charakterze porządkującym.

Art. 1 pkt 3 lit. g – przepis określa wykaz dokumentów, które należy załączyć do wniosku o wpis na listę ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów.

Art. 1 pkt 3 lit. i – przepis przewiduje, że ośrodek szkolenia i egzaminowania może wnioskować o:

- wpisanie bądź wykreślenie instruktorów i egzaminatorów ujętych w wykazie instruktorów i egzaminatorów prowadzących szkolenia i egzaminy w danym ośrodku,
- rozszerzenie bądź zawężenie zakresu realizowanych czynności szkoleniowych i egzaminacyjnych,
- dodanie, wykreślenie bądź zmianę realizowanych przez dany ośrodek programów szkoleń (np. w sytuacji, gdy rozpoczyna realizację szkoleń i egzaminów na rzecz kolejnego przewoźnika, którego profil działania wymaga zastosowania zindywidualizowanego programu szkolenia).

Wprowadzenie zmian w powyższym zakresie wymaga zweryfikowania pod kątem zgodności z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy o transporcie kolejowym odpowiednio w stosunku do instruktorów, egzaminatorów, zakresu realizowanych czynności szkoleniowych i egzaminacyjnych oraz programów szkoleń. Prezes UTK dokonuje tych czynności w postępowaniu zakończonym decyzją.

Art. 1 pkt 3 lit. j i k – Projektowany przepis art. 22a ust. 10a ustawy o transporcie kolejowym wskazuje przypadki rażącego naruszenia warunków wymaganych do prowadzenia ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów. Przepis stanowi rozszerzenie ogólnej przesłanki wskazanej w art. 71 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.), uwzględniając specyfikę tego rodzaju działalności i konieczność rygorystycznego przestrzegania zasad jej prowadzenia.

Art. 1 pkt 3 lit. l – uzupełnienie przepisu w związku ze zmianami określonymi w art. 1 pkt 1 oraz uzupełnienie upoważnienia do wydania rozporządzenia dotyczącego licencji maszynisty o szczególne kwestie dotyczące programu i wymaganej liczby godzin szkolenia, powoływania komisji egzaminacyjnej oraz przeprowadzania egzaminów związanych z uzyskiwaniem licencji maszynisty, sposobu nadawania numeru identyfikacyjnego ośrodkowi szkolenia i egzaminowania maszynistów zgodnie z zaleceniem Komisji nr 2011/766/UE. Jednocześnie – uchylono przepisy zawierające upoważnienie do określenia w drodze rozporządzenia wzoru licencji maszynisty oraz trybu prowadzenia rejestru licencji w związku z uregulowaniem tych zagadnień w sposób szczegółowy odpowiednio w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 13 z 19.01.2010, str.1)

zwanym dalej „rozporządzeniem Komisji (UE) nr 36/2010” oraz decyzji Komisji nr 2010/17/WE.

Art. 1 pkt 3 lit. m – uzupełnienie upoważnienia do wydania rozporządzenia o określenie przez ministra właściwego do spraw transportu wzoru wniosku o wpis na listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań maszynistów. Ponadto określono, że minister właściwy do spraw pracy będzie współuczestniczył w porozumieniu w wydawaniu rozporządzenia na podstawie art. 22a ust. 13 ustawy o transporcie kolejowym.

Art. 1 pkt 4 lit. a oraz i – w związku z ustaleniem w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 36/2010 jednolitych wzorów dokumentów świadectwa maszynisty i odpisu świadectwa maszynisty obowiązujących na terytorium całej Unii Europejskiej, należy wskazać, iż przewoźnicy kolejowi i zarządcy wydając świadectwa maszynisty i odpisy świadectw maszynisty powinni stosować wzory dokumentów określone w tym akcie prawa UE.

Art. 1 pkt 4 lit. b – doprecyzowanie warunków dotyczących wydawania przez przewoźnika lub zarządcę świadectwa maszynisty poprzez wskazanie wymogu uzyskania przez maszynistę orzeczenia lekarskiego stwierdzającego spełnianie wymagań zdrowotnych po przeprowadzeniu badań wstępnych.

Art. 1 pkt 4 lit. c-e – w załączniku II do rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010 wyróżniono podkategorie świadectwa maszynisty wskazujące na uprawnienia maszynisty do prowadzenia określonego rodzaju pojazdów kolejowych lub pociągów.

W zakresie kategorii A wyróżnia się następujące podkategorie:

- A1 - w przypadku ograniczenia do lokomotyw manewrowych;
- A2 - w przypadku ograniczenia do pociągów roboczych;
- A3 - w przypadku ograniczenia do pojazdów kolejowych do celów utrzymaniowych;
- A4 - w przypadku ograniczenia do wszelkich innych lokomotyw, kiedy używane są do manewrów;
- A5 innych pojazdów kolejowych, jeśli zezwolenie dotyczy usług lub taboru kolejowego nieobjętego wyżej wymienionymi kategoriami. Informację tę podaje się w przewidzianym miejscu.

W zakresie kategorii B wyróżnia się następujące podkategorie:

- B1 - w przypadku ograniczenia do przewozu osób (pociągów pasażerskich);

- B2 - w przypadku ograniczenia do przewozu towarów (pociągów towarowych).

Biorąc pod uwagę konieczność stosowania tej klasyfikacji, która znajduje swoje odzwierciedlenie również w jednolitych wzorach dokumentów wydawanych maszynistom, wprowadzono odniesienie do przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010 w zakresie dotyczącym podkategorii świadectwa maszynisty.

Art. 1 pkt 4 lit. g – doprecyzowano art. 22b ust. 7 poprzez wskazanie, iż warunkiem zachowania ważności świadectwa oprócz badań lekarskich jest także przejście badań psychologicznych. Na podstawie wyników badań lekarskich i psychologicznych lekarz uprawniony wydaje orzeczenie lekarskie.

Art. 1 pkt 4 lit. h – określono częstotliwość wykonywania badań okresowych i przesłanki wykonywania badań kontrolnych, z uwzględnieniem specyfiki pracy na stanowisku maszynisty oraz przesłanek przeprowadzania badań okresowych przewidzianych w dyrektywie 2007/59/WE. Wprowadzono zwolnienie maszynistów przechodzących badania w celu uzyskania lub zachowania ważności świadectwa maszynisty z obowiązku przechodzenia badań wstępnych okresowych i kontrolnych określonych w Kodeksie pracy. Wskazano, iż posiadanie ważnego orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, ust. 7 i 7b, będzie warunkiem dopuszczenia maszynisty do wykonywania czynności na tym stanowisku. Określono zakres obowiązków pracodawców, których spełnienie we wskazanym zakresie uważa się za równoznaczne ze spełnieniem wymogów określonych w przepisach Kodeksu pracy.

Art. 1 pkt 4 lit. j – w związku z uregulowaniem zakresu danych ujętych w rejestrze świadectw maszynisty, sposobu prowadzenia tego rejestru oraz zasad udostępniania danych zgromadzonych w tym rejestrze w decyzji Komisji nr 2010/17/WE, przepis określa obowiązek prowadzenia rejestrów przez przewoźników i zarządców zgodnie z tymi przepisami.

Art. 1 pkt 4 lit. k – wyliczenie zawarte w obecnym brzmieniu art. 22b ust. 18 ustawy zmienianej ma charakter enumeratywny i nie obejmuje szeregu innych stanów faktycznych, których mogą wystąpić na sieci kolejowej. Przykładowo - przy obecnym brzmieniu tego przepisu maszynista obsługujący pojazd trakcyjny w spółce wykonującej przewozy wyłącznie w obrębie jednej aglomeracji, w przypadku konieczności skierowania pojazdu do naprawy w

zakładach naprawczych w innym województwie, nie mógłby prowadzić tego pojazdu, pomimo obecności maszynisty posiadającego świadectwo maszynisty stwierdzające znajomość tej infrastruktury, gdyż w obecnym brzmieniu omawiany przepis nie przewiduje możliwości wystąpienia takiej sytuacji. Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, należy zachować zasadę wynikającą z dyrektywy 2007/59/WE, nie ograniczając jednocześnie katalogu przypadków, w których ta zasada ma zastosowanie poprzez użycie zwrotu wskazującego na otwarty katalog możliwych przypadków. Jednocześnie w proponowanym brzmieniu tego przepisu:

- uwzględniono, iż do końca okresu przejściowego tj. do roku 2018 r., na sieci kolejowej w Polsce pojazdy trakcyjne będą prowadzić maszyniści posiadający różne dokumenty uprawniające do wykonywania czynności maszynisty jak również
- dostosowano wymagania dotyczące obecności w kabinie maszynisty pracownika posiadającego udokumentowaną znajomość tej infrastruktury do rozwiązań określonych w szczegółowych przepisach dotyczących prowadzenia ruchu kolejowego w Polsce.

Art. 1 pkt 4 lit. l – dotychczasowe brzmienie art. 22b ust. 19 ustawy zmienianej ograniczało możliwość prowadzenia pojazdu trakcyjnego przez maszynistę nie posiadającego znajomości obsługiwanej linii kolejowej albo jej odcinka, w sytuacji, gdy nie jest możliwa obecność pracownika posiadającego znajomość tej infrastruktury, wyłącznie do przypadków wystąpienia poważnego wypadku, wypadku bądź incydentu, gdy tymczasem obowiązujące procedury dotyczące prowadzenia ruchu pociągów przewidują, iż w każdej sytuacji, w której nie ma możliwości zapewnienia asysty pracownika posiadającego tzw. „znajomość szlaku” maszynista bez znajomości określonej linii kolejowej lub jej odcinka może prowadzić pojazd kolejowy z prędkością nie przekraczającą 40 km/h.⁶ Należy zapewnić spójność pomiędzy tymi dwoma regulacjami, mając na uwadze utrwalone zasady prowadzenia ruchu kolejowego na sieci kolejowej w Polsce.

Art. 1 pkt 4 lit. m – warunki przeprowadzania szkoleń i egzaminów określono w przepisach wydawanych na podstawie art. 22b ust. 21 ustawy o transporcie kolejowym.

Art. 1 pkt 4 lit. n – przepis transponuje do polskiego porządku prawnego art. 18 ust. 2 dyrektywy 2007/59/WE poprzez nałożenie na maszynistę obowiązku informowania

⁶ Por. § 21 ust. 7 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie ogólnych warunków prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji (Dz. U. Nr 172, poz. 1444, z późn. zm.).

pracodawcy o okolicznościach uniemożliwiających mu wykonywanie uprawnień zawartych w świadectwie maszynisty.

Art. 1 pkt 4 lit. o – w związku z koniecznością zachowania odpowiednich standardów szkoleń realizowanych przez ośrodki szkolenia i egzaminowania maszynistów, uzupełniono upoważnienie do wydania rozporządzenia dotyczącego świadectwa maszynisty w zakresie dotyczącym: ramowego programu oraz minimalnego czasu trwania szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty, przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie świadectwa maszynisty, przeprowadzania sprawdzianów wiedzy i umiejętności maszynistów oraz warunków nabywania uprawnień określonych w świadectwie maszynisty w zakresie dotyczącym infrastruktury kolejowej i typów pojazdów kolejowych. Zrezygnowano z określenia w drodze rozporządzenia wzoru świadectwa maszynisty oraz sposobu prowadzenia rejestru świadectw maszynistów w związku z uregulowaniem tych zagadnień w sposób szczegółowy odpowiednio w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 36/2010 oraz decyzji Komisji nr 2010/17/WE.

Art. 1 pkt 4 lit. p – uzupełniono upoważnienie do wydania rozporządzenia dotyczącego badań lekarskich i psychologicznych dotyczących świadectwa maszynisty o określenie wymagań zdrowotnych, zasad oceny zdolności fizycznej i psychicznej oraz wzorów dokumentów potwierdzających tę zdolność. Częstotliwość badań, którą dotychczas określało rozporządzenie została określona w przepisie ustawy (projektowany art. 22b ust. 7a), analogicznie jak w przypadku częstotliwości przeprowadzania badań związanych z licencją maszynisty.

Art. 1 pkt 5 – w związku z zastosowaniem w projektowanej ustawie wyraźnego rozróżnienia pomiędzy określeniem *kandydat na maszynistę*, a określeniem *maszynista* (por. uwagi do art. Art. 1 pkt 3 lit. b-d), przepis powinien mieć zastosowanie do obu tych kategorii osób.

Art. 2 pkt 1 i 2 – przedłużenie okresu obowiązywania przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk, poprzez utrzymanie go w mocy w zakresie dotyczącym osób wykonujących prace maszynistów i posiadających prawo kierowania pojazdem kolejowym (maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista zakładowy, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, kierowca drezyny i wózka motorowego) do dnia 29.10.2018 r. (art. 3 ust. 1 ustawy zmienianej) oraz zachowanie do tej daty ważności uprawnień pracowników zatrudnionych na

tych stanowiskach, którzy nie posiadają jeszcze licencji i świadectwa maszynisty oraz nie podlegają zwolnieniom przewidzianym w ustawie (art. 3 ust. 3 ustawy zmienianej).

Art. 2 pkt 3 – art. 3 ust. 4 ustawy zmienianej wyznacza termin, po upływie którego nie będzie możliwe rozpoczynanie szkoleń na stanowiska prowadzących pojazdy kolejowe określone w rozporządzeniu z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk. W przypadku stanowiska maszynisty pojazdów trakcyjnych przepis będzie miał zastosowanie do tych wariantów nabywania uprawnień na to stanowisko, które nie przewidują wśród wymagań uprzedniego posiadania uprawnień na stanowisko pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych, którego dotyczy przepis przejściowy art. 3 ust. 5 i 6 ustawy zmienianej. Osoby rozpoczynające szkolenie po dniu 28.10.2013 r. zostaną objęci systemem szkolenia określonym dla licencji i świadectw maszynisty, a osoby posiadające uprawnienia na określone stanowiska wskazane w rozporządzeniu z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk, będą mogły wymienić dokumenty poświadczające posiadane uprawnienia na licencję i świadectwo bez konieczności przechodzenia szkolenia i zdawania egzaminu. Artykuł 3 ust. 5 i 6 ustawy zmienianej wyznacza termin, po upływie którego nie będzie możliwe rozpoczęcie szkolenia na stanowisko pomocnika maszynisty pojazdów trakcyjnych oraz termin końcowy, do którego osoby posiadające uprawnienia do wykonywania czynności na tym stanowisku mogą uzyskać uprawnienia zawodowe maszynistów wynikające z przepisów rozporządzenia z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk.

Art. 3 – Przepis przejściowy dotyczący przekształcenia listy podmiotów uprawnionych do szkolenia i egzaminowania osób ubiegających się o licencje i świadectwa maszynisty w listę ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz rozstrzygający kwestię stosowania przepisów ustawy o transporcie kolejowym w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą do postępowań znajdujących się w toku.

Art. 4 – Art. 11 decyzji Komisji nr 2011/765/UE dopuszcza możliwość prowadzenia egzaminów praktycznych i szkoleń praktycznych przez odpowiednio egzaminatorów i instruktorów, którzy dotychczas wykonywali te czynności u przewoźników kolejowych i zarządców infrastruktury. Mając na uwadze, iż obecnie w Polsce egzaminatorami są wyłącznie maszyniści, którzy wykonują czynności na podstawie dokumentów poświadczających uprawnienie do prowadzenia pojazdu kolejowego uzyskanych na podstawie rozporządzenia z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk (świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego oraz prawo kierowania) a decyzja Komisji nr 2011/765/UE nakłada na nich wymóg posiadania licencji maszynisty i świadectwa maszynisty, do końca okresu przejściowego wskazanego w art. 2 projektowanej ustawy,

należy umożliwić egzaminatorom i instruktorom prowadzenie odpowiednio egzaminów i szkoleń praktycznych związanych ze świadectwem maszynisty na podstawie dotychczasowych uprawnień wynikających z prawa krajowego, do czasu wymiany przez nich dokumentów poświadczających uprawnienie do prowadzenia pojazdu kolejowego na licencję i świadectwo maszynisty.

Art. 5 – przepis przejściowy dotyczący zachowania w mocy aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień zmienianych projektowaną ustawą.

Art. 6 – przepis dotyczący wejścia w życie.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnego celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 14114), projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Przedmiotowy projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Ustawa będzie oddziaływać na kandydatów na maszynistów ubiegających się o uzyskanie uprawnień do wykonywania czynności na tym stanowisku, przewoźników kolejowych, zarządców infrastruktury (w zakresie ich obowiązków jako pracodawców osób zatrudnionych na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych. Ustawa oddziaływać będzie ponadto na podmioty prowadzące szkolenia i egzaminy dla maszynistów i innych stanowisk związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych.

Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projektowana ustawa została przesłana do następujących podmiotów:

- 1) PKP SA;
- 2) PKP PLK SA;
- 3) PKP Intercity SA;
- 4) Przewozy Regionalne Sp. z o.o.;
- 5) PKP Cargo SA;
- 6) PKP LHS Sp. z o.o.;
- 7) DB Schenker Rail Polska SA;
- 8) "Koleje Mazowieckie – KM" Sp. z o.o.;
- 9) Izba Gospodarcza Transportu Lądowego;
- 10) Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych;
- 11) Związek Pracodawców Kolejowych;
- 12) Sekcja Krajowa Kolejarzy NSZZ „Solidarność”;
- 13) Federacja Związków Zawodowych Pracowników PKP;
- 14) Federacja Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych;
- 15) Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych;
- 16) CS Szkolenie i Doradztwo Sp. z o.o.;
- 17) HAGANS Logistic Sp. z o.o.;
- 18) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 19) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych – Lewiatan;
- 20) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 21) Business Centre Club.

W toku konsultacji społecznych opinie do projektu ustawy zgłosiły: PKP SA, PKP PLK SA, PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., oraz Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.

Uwzględniono uwagi PKP SKM w Trójmieście Sp. z o.o., które miały charakter redakcyjny.

PKP PLK SA zaproponowała, aby nie obejmować stanowisk kierowcy drezyny i wózka motorowego oraz kierowcy lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, systemem licencji i świadectw maszynisty przewidując, iż może to wywołać problemy z obsadą tych stanowisk w spółce. Tę propozycję należy uznać za niezgodną z postanowieniami dyrektywy 2007/59/WE gdyż:

- dyrektywa 2007/59/WE wśród wyłączeń możliwych do zastosowania przez państwa członkowskie nie przewiduje wyłączenia tej kategorii prowadzących pojazdy kolejowe mając na względzie, iż osoby pracujące na stanowisku kierowcy drezyny i wózka motorowego mogą prowadzić pojazdy kolejowe po sieci kolejowej.

- wśród kategorii świadectw maszynisty wymieniono m.in. kategorię „A3” obejmującą kolejowe pojazdy specjalne - pojazdy używane do celów utrzymaniowych, co zasadniczo odpowiada charakterystyce i sposobowi wykorzystania wózków motorowych.

- na podstawie przepisów dyrektywy 2007/59/WE zarządcom infrastruktury przyznano uprawnienia do wydawania świadectw maszynisty, co wskazuje na konieczność objęcia pracowników tych podmiotów, wykonujących czynności na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych, systemem licencji i świadectw maszynisty.

Nie została uwzględniona propozycja zastąpienia w dodawanym art. 22 ust. 2b oraz ust 2d słowa „zachowanie” słowem „przedłużenie”. W celu zachowania spójności terminologicznej w przypadku badań, od wyniku których zależy ważność określonego dokumentu (odpowiednio licencji i świadectwa maszynisty) zachodzi potrzeba stosowania jednolitych określeń.

Uwzględniono w większości uwagi Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej oraz PKP SA – Oddział Kolejowa Medycyna Pracy poprzez doprecyzowanie zapisów projektowanego art. 22b, którego przepisy przewidują równoważność badań przeprowadzanych w celu uzyskania lub zachowania ważności świadectwa maszynisty z badaniami wynikającymi z Kodeksu pracy.

W związku z uzupełnieniem projektu ustawy w zakresie przepisów dotyczących ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów, stanowiących wykonanie decyzji Komisji nr 2011/765/UE, uzupełniony projekt przesłano ponownie do następujących podmiotów:

- 1) Federacja Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych;
- 2) Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych;
- 3) "CS Szkolenie i Doradztwo" Sp. z o. o.;
- 4) Centrum Kształcenia i Doskonalenia Szkolenie Kadr Kolejowych;
- 5) Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego Hagans Logistic Sp. z o. o.;
- 6) CARGO Master Sp. z o. o.;
- 7) "ATTYKA" Sp. z o. o.;
- 8) Centrum Kształcenia Ustawicznego Samorządu Województwa Łódzkiego w Łodzi;
- 9) Arriva RP Sp. z o. o.;
- 10) BKHW Logistic Sp. z o. o.;
- 11) PKP PLK SA;
- 12) PKP Intercity SA;
- 13) Przewozy Regionalne Sp. z o.o.;
- 14) PKP Cargo SA;
- 15) "Koleje Mazowieckie – KM" Sp. z o.o.;
- 16) Railway Business Forum;
- 17) Izba Gospodarcza Transportu Lądowego;
- 18) Związek Niezależnych Przewoźników Kolejowych;
- 19) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 20) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych – Lewiatan;
- 21) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 22) Business Centre Club.

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przedmiotowa regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych.

Wpływ regulacji na rynek pracy

Przedmiotowa regulacja przyczyni się do poprawy transparentności nowego systemu przyznawania uprawnień maszynistów zwiększając zainteresowanie pracą na tym stanowisku i umożliwi osobom zatrudnionym na stanowiskach związanych z prowadzeniem pojazdów kolejowych płynne przejście do nowego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych.

Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przedmiotowa regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

Nalożenie na przewoźników kolejowych i zarządców infrastruktury obowiązku pokrywania kosztów badań lekarskich i psychologicznych, kierowania na te badania oraz przechowywania orzeczeń lekarskich nie spowoduje wzrostu kosztów ich działalności ponieważ w aktualnym stanie prawnym są oni również do tego zobowiązani.

Źródła finansowania

Wejście w życie ustawy nie powoduje konieczności wydatkowania środków finansowych.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA
I GOSPODARKI MORSKIEJ¹⁾

z dnia 2011 r.

w sprawie licencji maszynisty²⁾

Na podstawie art. 22a ust. 11 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe warunki i tryb wydawania, przedłużania ważności, zawieszania, przywracania i cofania licencji maszynisty, aktualizacji danych zawartych w licencji oraz wydawania jej wtórników;
- 2) wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności;
- 3) sposób i zakres oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności oraz tryb orzekania o tej zdolności;
- 4) wzory dokumentów potwierdzających zdolność fizyczną i psychiczną osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności;
- 5) zakres wiedzy i umiejętności objętych szkoleniem i egzaminem niezbędny dla uzyskania licencji;
- 6) ramowy program oraz minimalny czas trwania szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty;
- 7) sposób, formę oraz tryb przygotowania i przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty, tryb pracy komisji egzaminacyjnej, a także maksymalna wysokość opłaty za ten egzamin;
- 8) sposób nadawania numeru identyfikacyjnego ośrodka szkolenia i egzaminowania maszynistów wpisywanego na listę ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów, zakres danych ujętych na liście, a także sposób uiszczania opłat za wpis na tę listę;
- 9) wymagania kwalifikacyjne dla instruktorów prowadzących szkolenia w ośrodku szkolenia i

¹⁾ Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Dz. U. Nr 248, poz. 1494).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża postanowienia dyrektywy 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 315 z 3.12.2007, str. 51).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113, Nr 205, poz. 1209, Nr 227, poz. 1367, Nr 230, poz. 1372 i Nr 233, poz. 1381.

egzaminowania maszynistów;

10) wzór:

- a) wniosku o wydanie licencji maszynisty, przedłużenie ważności, wydanie wtórnika i aktualizację danych zawartych w tym dokumencie,
- b) świadectwa potwierdzającego ukończenie szkolenia i zdanie egzaminu w celu uzyskania licencji maszynisty,
- c) deklaracji prowadzenia egzaminów w sposób bezstronny i niedyskryminujący.

§ 3. 1. Wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Sposób i zakres oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności oraz tryb orzekania o tej zdolności określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

3. Wzór orzeczenia lekarskiego o zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o licencję maszynisty albo o zachowanie jej ważności określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Zakres wiedzy i umiejętności objętych szkoleniem i egzaminem niezbędny dla uzyskania licencji maszynisty określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

2. Sposób przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

3. Wzór świadectwa zdania egzaminu niezbędnego dla uzyskania licencji maszynisty (egzaminu maszynisty) określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 5. Każdemu ośrodkowi szkolenia i egzaminowania maszynistów wpisywanemu na listę przydziela się indywidualny numer identyfikacyjny składający się z:

- 1) międzynarodowego oznaczenia Rzeczypospolitej Polskiej w postaci liter PL;
- 2) kolejnego numeru wpisu na liście;
- 3) oznaczenia roku kalendarzowego dokonania wpisu.

§ 6. Lista ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów zawiera następujące dane:

1) firma, siedziba i adres (miejsce zamieszkania) przedsiębiorcy prowadzącego ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów;

2) numer przedsiębiorcy w odpowiednim rejestrze;

3) adres prowadzenia szkoleń i egzaminów;

4) zakres czynności, o których mowa w art. 22a ust. 4c ustawy;

5) indywidualny numer identyfikacyjny, o którym mowa w § 5;

6) datę wpisu na listę.

§ 7. 1. Oplatę, o której mowa w art. 22a ust. 3 ustawy, uiszcza się w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia informującego o dacie wpisu na listę i wysokości opłaty.

2. Oplatę uiszcza się na rachunek bankowy Urzędu Transportu Kolejowego.

3. Termin, o którym mowa w ust. 1, uważa się za zachowany, jeżeli opłata zostanie uiszczona na rachunek bankowy Urzędu Transportu Kolejowego nie później niż w ostatnim dniu terminu.

§ 8. 1. Osoba ubiegająca się o wydanie licencji maszynisty składa do Prezesa UTK wniosek o wydanie licencji maszynisty.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 należy załączyć:

- 1) kserokopie dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie;
- 2) orzeczenie lekarskie potwierdzające spełnianie wymagań, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy;
- 3) świadectwo zdania egzaminu niezbędnego do uzyskania licencji maszynisty;
- 4) oświadczenie o niekaralności za przestępstwa umyślne, o którym mowa w art. 22 ust. 2a ustawy;
- 5) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych.

§ 9. 1. Osoba ubiegająca się o wydanie licencji maszynisty po spełnieniu wymagań określonych w art. 22 ust. 2 ustawy, składa do Prezesa UTK wniosek o wydanie licencji maszynisty.

2. Prezes UTK wydaje licencję maszynisty zgodnie ze wzorem określonym w załączniku II do rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010 z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie wspólnotowych wzorów licencji maszynisty, świadectw uzupełniających, uwierzytelnionych odpisów świadectw uzupełniających oraz wniosków o wydanie licencji maszynisty zgodnie z dyrektywą 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 13 z 19.01.2010, str.1).

3. Prezes UTK wydaje licencję maszynisty w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku Prezes UTK wzywa osobę ubiegającą się o wydanie licencji maszynisty do uzupełnienia w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, wniosku lub dokumentów, które należy przedłożyć z wnioskiem.

5. Nieusunięcie braków w terminie, o którym mowa w ust. 3, powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.

6. Licencja maszynisty jest wydawana w jednym egzemplarzu.

§ 10. 1. Na wniosek właściciela licencji maszynisty, w przypadkach, o których mowa w art. 22 ust. 8a ustawy, Prezes UTK wydaje za opłatą:

- 1) wtórnik dokumentu pod warunkiem:
 - a) złożenia oświadczenia o utracie dokumentu, pod rygorem odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem karnym", albo
 - b) zwrotu zniszczonego dokumentu;
- 2) nowy dokument pod warunkiem zwrotu dokumentu wymagającego aktualizacji danych w nim zawartych.

2. Właściciel licencji maszynisty składa wniosek, o którym mowa w art. 22 ust. 5 ustawy w terminie nie krótszym niż 30 dni przed upływem ważności tego dokumentu.

3. Do postępowań dotyczących przedłużenia ważności, wydania wtornika licencji maszynisty lub aktualizacji danych zawartych w tym dokumencie stosuje się odpowiednio przepisy § 9.

4. Jeżeli przyczyną aktualizacji danych zawartych w licencji maszynisty jest otrzymanie przez jej

właściciela po raz pierwszy orzeczenia lekarskiego zawierającego ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia w postaci obowiązkowego korzystania z okularów lub soczewek kontaktowych. Prezes UTK na podstawie wniosku oraz orzeczenia lekarskiego przekazanego przez podmiot uprawniony, wpisuje do licencji maszynisty kod określony w ust. 3 załącznika nr 1 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 36/2010.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do wniosków, o których mowa § 8 ust. 1, jeżeli orzeczenie lekarskie załączane do tego wniosku zawiera ograniczenia, o których mowa w ust. 4.

§ 11. W przypadkach, o których mowa w art. 22 ust. 6 i 7 ustawy, zawieszenie albo cofnięcie licencji maszynisty następuje na podstawie ostatecznego orzeczenia lekarskiego wydanego przez podmiot uprawniony do przeprowadzania badań w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji maszynisty oraz świadectwa maszynisty, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy.

§ 12. 1. Instruktorzy prowadzący szkolenia w ośrodku szkolenia i egzaminowania maszynistów powinni spełniać następujące wymagania:

- 1) posiadać co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie odpowiadającym realizowanemu tematowi szkolenia;
- 2) posiadać co najmniej średnie wykształcenie techniczne w specjalności związanej z kolejnictwem.

2. Przepisów ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do instruktorów prowadzących szkolenia z tematów określonych w lp. 1 lub 12 ramowego programu szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty.

§ 13. Ustala się wzór deklaracji prowadzenia egzaminów w sposób bezstronny i niedyskryminujący, który stanowi załącznik nr 10 do rozporządzenia.

§ 14. Maksymalna wysokość opłaty za przeprowadzenie egzaminu dla kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty wynosi 200 zł.

§ 15. 1. Prezes UTK, w trybie określonym w § 8, wydaje licencję maszynisty osobie, która posiada uprawnienia do wykonywania czynności na stanowisku maszynisty pojazdów trakcyjnych, maszynisty zakładowego, kierowcy lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, kierowcy drezyny i wózka motorowego lub maszynisty wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, bez konieczności odbycia przez tę osobę szkolenia i złożenia egzaminu, o których mowa w art. 22 ust. 2 pkt 5 ustawy, oraz uzyskania orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w załączniku nr 2. na jej wniosek, jeżeli przedstawi ona:

- 1) kopię świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko, o którym mowa w ust. 1;
- 2) kopię zaświadczenia lekarskiego wydane na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy kolejowe (Dz. U. Nr 212, poz. 2152, z późn. zm.⁴¹⁾).

⁴¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 218, poz. 2212, z 2005 r. Nr 235, poz. 1999, z 2006 r. Nr 190, poz. 1407 oraz z 2007 r. Nr 170, poz. 1204.

2. Termin kolejnych badań wynika z posiadanego zaświadczenia lekarskiego.

§ 16. 1. Licencje maszynisty wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Świadectwa zdania egzaminu niezbędnego do uzyskania licencji maszynisty wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują ważność i uprawniają do ubiegania się o wydanie licencji maszynisty.

3. Szkolenia i egzaminy dla osób ubiegających się o uzyskanie licencji maszynisty, rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia prowadzi się dalej na podstawie dotychczasowych przepisów.

4. Do postępowań dotyczących wydania, przedłużenia ważności, zawieszenia, cofnięcia licencji maszynisty, aktualizacji danych zawartych w tym dokumencie oraz wydawania jego wtórników, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 17. 1. Orzeczenia lekarskie wydane w celu uzyskania lub zachowania ważności licencji maszynisty, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Badania wstępne rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przeprowadza się zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

3. Wnioski o przeprowadzenie ponownego badania wstępnego są rozpatrywane zgodnie z dotychczasowymi przepisami, jeżeli badanie wstępne zostało przeprowadzone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.⁵⁾

MINISTER TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie licencji maszynisty (Dz. U. Nr 66, poz. 346 z późn. zm.), które zgodnie z art. 3 ustawy z dnia2011 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr poz.) traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

WYMAGANIA ZDROWOTNE, FIZYCZNE I PSYCHICZNE, JAKIE POWINNY
SPELNIĄĆ OSOBY UBIEGAJĄCE SIĘ O LICENCJĘ MASZYNISTY ALBO
O ZACHOWANIE JEJ WAŻNOSCI

1. Wymagania dotyczące ogólnego stanu zdrowia fizycznego i psychicznego

Maszyniści powinni mieć dobry stan zdrowia fizycznego i psychicznego, a w szczególności:

- 1) nie powinny u nich występować choroby lub niesprawności, lub
- 2) nie powinni przyjmować leków lub innych substancji

– które mogą powodować: nagłą utratę świadomości, osłabienie uwagi lub zmniejszenie zdolności koncentracji, nagłą utratę sprawności, utratę równowagi lub koordynacji, istotne ograniczenie czynności ruchowych, zachowania patologiczne.

2. Wymagania dotyczące narządu wzroku

2.1. Konieczne jest spełnienie następujących wymagań dotyczących narządu wzroku:

1) ostrość wzroku:

a) bez korekcji 0,8/0,8 w przypadku osób, które ubiegają się o licencję maszynisty, a dotychczas nie były uprawnione do wykonywania czynności maszynisty.

b) bez korekcji 0,5/0,5 lub 0,7/0,3 oraz

c) z korekcją 1,0/0,5 lub 0,8/0,8 (korekcja ± 3.0 Dsph; ± 2.0 Dcyl) – w przypadku osób, które były uprawnione do prowadzenia pojazdu kolejowego, a ubiegają się o licencję maszynisty, jej zachowanie lub przywrócenie;

2) widzenie pośrednie i do bliży dobre bez lub z korekcją;

3) prawidłowe rozpoznawanie barw za pomocą tablic pseudoizochromatycznych Ishihary;

4) rozpoznawanie sygnałów barwnych – test opiera się na rozpoznawaniu pojedynczych barw, a nie na różnicach względnych;

5) pole widzenia – prawidłowe;

6) widzenie obuoczne – zachowane;

7) czucie kontrastu – dobre;

8) odporność na olśnienie – prawidłowa;

9) brak upośledzenia widzenia mimo stwierdzenia choroby narządu wzroku.

2.2. W przypadkach astygmatyzmu wymagana jest opinia lekarza okulisty. Osoby stosujące okulary lub soczewki kontaktowe są okresowo badane przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach.

2.3. Wszczepy soczewek oraz stan po zabiegach keratotomii i keratektomii są dozwolone pod warunkiem kontroli przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach.

2.4. Barwione soczewki kontaktowe i fotochromatyczne nie są dozwolone. Soczewki z filtrem UV są dozwolone.

3. Wymagania dotyczące słuchu, mowy i układu przedsionkowego

Konieczne jest spełnienie następujących wymagań:

1) słuch wystarczający do prowadzenia rozmowy telefonicznej i do usłyszenia sygnałów ostrzegawczych i komunikatów radiowych;

2) osoba badana powinna słyszeć szept każdym uchem oddzielnie:

a) z odległości 5 m w przypadku osób, które ubiegają się o licencję maszynisty, a dotychczas nie były uprawnione do wykonywania czynności maszynisty,

b) z odległości 2 m w przypadku osób z udokumentowanymi uprawnieniami do wykonywania czynności maszynisty, które ubiegają się o licencję maszynisty, jej zachowanie, przedłużenie lub przywrócenie;

3) niedosłuch dla ucha gorzej słyszącego na poziomie: nie wyższym niż 40 dB przy częstotliwościach 500 i 1000 Hz, nie wyższym niż 45 dB przy częstotliwości 2000 Hz i nie wyższym niż 60 dB przy częstotliwości 3000 Hz;

4) brak zaburzeń równowagi;

5) brak przewlekłych zaburzeń mowy przy uwzględnieniu konieczności przekazywania wiadomości w sposób głośny i wyraźny.

4. Wymagania dotyczące narządu ruchu

Wystarczająca sprawność narządu ruchu w zakresie kończyn górnych, kończyn dolnych i kręgosłupa.

5. Wymagania dotyczące psychologicznej przydatności zawodowej

Zdolności poznawcze (pamięć, uwaga i koncentracja, percepcja, rozumowanie), sprawność psychomotoryczna (czas reakcji i koordynacja rąk), komunikowanie się i osobowość, umożliwiające bezpieczne wykonywanie obowiązków maszynisty.

SPOSÓB I ZAKRES OCENY ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ OSÓB
UBIEGAJĄCYCH SIĘ O LICENCJĘ MASZYNISTY ALBO O ZACHOWANIE JEJ WAŻNOŚCI
ORAZ TRYB ORZEKANIA O TEJ ZDOLNOŚCI

1. Badanie lekarskie w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, wykonuje oraz orzeka o zdolności fizycznej i psychicznej do uzyskania licencji maszynisty, lekarz spełniający wymagania określone w § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 332, z 1997 r. Nr 60, poz. 375, z 1998 r. Nr 159, poz. 1057, z 2001 r. Nr 37, poz. 451 oraz z 2010 r. Nr 240, poz. 1611), zwany dalej „lekarzem uprawnionym”. Lekarz uprawniony przeprowadza badanie samodzielnie, uwzględniając wyniki badań specjalistycznych i pomocniczych oraz ocenę psychologicznej przydatności zawodowej dokonaną przez psychologa.

2. Przed rozpoczęciem badania lekarz uprawniony:

- 1) sprawdza tożsamość osoby zgłaszającej się na badanie;
- 2) upewnia się, czy osoba zgłaszająca się na badanie nie zgłasza się bezpośrednio po ukończeniu pracy, czy jest wypoczęta i czy jej stan pozwala na prawidłową ocenę spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych. W przeciwnym przypadku odmawia się wykonania badania lekarskiego i uzgadnia się jego nowy termin.

3. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio przy przeprowadzaniu badań psychologicznych.

4. Dla uzyskania licencji maszynisty albo zachowania jej ważności, uwzględniając wymagania zdrowotne, fizyczne i psychiczne, określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia, przeprowadzane są następujące badania:

- 1) ogólne badanie lekarskie ze szczególnym uwzględnieniem oceny: stanu układu krążenia i układu oddechowego, stanu psychicznego i sprawności narządu ruchu;
- 2) badanie narządu wzroku wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie okulistyki;
- 3) badanie narządu słuchu i równowagi oraz aparatu głosowego, z uwzględnieniem audiogramu, wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie otorynolaryngologii;
- 4) badanie układu nerwowego wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie neurologii;
- 5) badanie psychologicznej przydatności zawodowej, uwzględniające czynniki ryzyka zawodowego i szczególne wymogi sprawności psychicznych w transporcie kolejowym oraz metodykę badań psychologicznych, wykonywane przez psychologa;
- 6) badanie krwi, w tym: morfologia z rozmazem, glikemia na czczo, aminotransferazy i gamma-glutaminylo-transpeptydaza oraz badanie ogólne moczu;
- 7) badanie elektrokardiograficzne w spoczynku;
- 8) badanie radiologiczne klatki piersiowej;
- 9) badanie w kierunku substancji psychotropowych i nadużywania alkoholu;
- 10) inne badania diagnostyczne i specjalistyczne, jeżeli są potrzebne do oceny zdolności fizycznej i psychicznej badanego.

5. Wyniki badań laboratoryjnych, z wyjątkiem badania poziomu glikemii na czczo, uznaje się za

miarodajne, jeżeli od dnia ich wykonania minęło nie więcej niż 6 miesięcy, a w przypadku badania radiologicznego – nie więcej niż 48 miesięcy, jeżeli nie zachodzą okoliczności uzasadniające ponowne ich wykonanie.

6. Lekarz uprawniony sporządza orzeczenie lekarskie w dwóch egzemplarzach, z których jeden przekazuje osobie badanej, a drugi egzemplarz podmiot uprawniony przekazuje Prezesowi UTK.

7. Osoba badana, która nie zgadza się z treścią wydanego orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 6, może wystąpić w ciągu 7 dni od dnia jego wydania za pośrednictwem lekarza, który wydał to orzeczenie, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania w podmiocie uprawnionym do przeprowadzania badań lekarskich i orzekania, w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy, w którym przeprowadzono badanie. Orzeczenie lekarskie wydane w tym trybie jest ostateczne.

WZÓR ORZECZENIA LEKARSKIEGO O ZDOLNOŚCI FIZYCZNEJ I PSYCHICZNEJ OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O
LICENCJĘ MASZYNISTY. ZACHOWANIE LUB PRZEDŁUŻENIE JEJ WAŻNOŚCI

Pieczęć podmiotu
uprawnionego

ORZECZENIE LEKARSKIE NR

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 4 i ust. 5 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.) po przeprowadzeniu badania lekarskiego orzeka się, co następuje:

Pan/i*

urodzony/a* w
(dzień, miesiąc, rok)

numer PESEL/w przypadku braku numeru PESEL, nazwa i nr dokumentu tożsamości
.....

zamieszkały/a*
(adres zamieszkania)

ubiegający/a* się o:

- 1) licencję maszynisty*.
- 2) zachowanie ważności licencji maszynisty*.

posiada/nie posiada* zdolność fizyczną i psychiczną niezbędną do:

- 1) uzyskania licencji maszynisty*.
- 2) zachowania ważności licencji maszynisty*.

Ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia:

- obowiązkowe korzystanie z okularów lub soczewek kontaktowych*

Termin badania okresowego
(dzień, miesiąc, rok)

.....
(pieczęć i podpis lekarza uprawnionego)

..... dnia

Pouczenie

Osoba, która nie zgadza się z treścią wydanego orzeczenia lekarskiego może wystąpić, w ciągu 7 dni od dnia wydania orzeczenia, za pośrednictwem lekarza, który je wydał, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania i wydanie ostatecznego orzeczenia w podmiocie uprawnionym do przeprowadzania badań lekarskich i orzekania, w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, w którym przeprowadzono badanie. Niniejsze pouczenie nie ma zastosowania w przypadku badania ponownego.

*) niepotrzebne skreślić

ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI OBJĘTYCH SZKOLENIEM I EGZAMINEM
NIEZBĘDNY DLA UZYSKANIA LICENCJI MASZYNISTY

Zakres wiedzy i umiejętności objętych szkoleniem i egzaminem dotyczy:

- 1) technologii kolejowych, w tym przepisów bezpieczeństwa i eksploatacji;
- 2) zagrożeń związanych z eksploatacją oraz różnych środków stosowanych do ich zwalczania;
- 3) sposobów funkcjonowania kolei;
- 4) pociągów, ich składów oraz wymogów technicznych wobec zespołów trakcyjnych, wagonów osobowych i towarowych oraz innego rodzaju taboru.

**RAMOWY PROGRAM SZKOLENIA KANDYDATÓW NA MASZYNISTÓW
UBIEGAJĄCYCH SIĘ O LICENCJĘ MASZYNISTY**

1. Ramowy program szkolenia osób ubiegających się o licencję maszynisty

Lp.	Tematy szkoleń	Minimalna liczba godzin szkolenia		
		Wykłady	Zajęcia praktyczne	Razem
1	Podstawowe wiadomości dotyczące systemu przyznawania uprawnień dla maszynistów w Unii Europejskiej. Zasady i procedury dotyczące uzyskania licencji maszynisty i świadectwa maszynisty. Zagadnienia prawa krajowego i unijnego.	4	—	4
2	Podstawowe wiadomości o eksploatacji pojazdów kolejowych (rodzaje pojazdów i ich przeznaczenie eksploatacyjne)	12	—	12
3	Infrastruktura kolejowa – wybrane zagadnienia z zakresu: 1) budowy toru, 2) stosowanych systemów zabezpieczenia ruchu i łączności, 3) budowy sieci trakcyjnej, 4) budowli kolejowych.	12	4	16
4	Technika prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji	80	—	80
5	Hamulce kolejowe – typy, budowa, zasada działania, obsługa i próby działania	32	16	48
6	Podstawy elektrotechniki oraz zagadnienia dotyczące bezpiecznych metod pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych zainstalowanych na pojazdach kolejowych	24	8	32
7	Zagadnienia z zakresu pracy pracowników rewizji technicznej pociągów	8	4	12
8	Budowa pojazdów kolejowych	32	—	32
9	Urządzenia automatyki bezpieczeństwa pociągu oraz urządzenia czujności, prędkościomierze i radiołączność w pojazdach kolejowych	8	8	16
10	Zasady postępowania w razie poważnego wypadku, wypadku, incydentu kolejowego i wydarzeń z ludźmi oraz sytuacji ekstremalnych mogących zaistnieć w czasie pracy maszynisty	8	4*	12
11	Zagadnienia z zakresu przewozów towarów niebezpiecznych oraz przewozów wojskowych	12	—	12
12	Bezpieczeństwo i higiena pracy, udzielanie pierwszej pomocy	10	2	12
13	Ochrona przeciwpożarowa pojazdów kolejowych oraz terenów kolejowych (w tym pożary w tunelach)	2	2	4
14	Zasady prowadzenia i wypełniania podstawowych dokumentów związanych z pracą maszynisty	8	4	12
	SUMA:	274	47	321

*) prowadzenie zajęć praktycznych z wykorzystaniem symulatorów jazdy lub innych technik informatycznych i audiowizualnych.

2. W wyniku ukończonego szkolenia osoba ubiegająca się o licencję maszynisty powinna:

- 1) zrozumieć specyficzne wymagania związane z wykonywaniem zawodu maszynisty;
- 2) znać i umieć stosować obowiązujące pracowników przepisy bezpieczeństwa;
- 3) rozpoznawać tabor;
- 4) znać i umieć stosować reguły pracy;
- 5) znać i umieć stosować obowiązujące dokumenty, w tym podręcznik procedur i instrukcję linii zgodnie z definicją zawartą w Technicznych Specyfikacjach Interoperacyjności „Ruch kolejowy”, instrukcję maszynisty, instrukcję postępowania w przypadku awarii;
- 6) znać i umieć stosować procedury mające zastosowanie do wypadków z udziałem ludzi;
- 7) rozpoznawać zagrożenia związane z eksploatacją kolei;
- 8) znać i umieć stosować zasady regulujące bezpieczeństwo ruchu;
- 9) znać i umieć stosować podstawowe zasady elektrotechniki.

SPÓSÓB I TRYB PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW DLA KANDYDATÓW NA MASZYNISTÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O LICENCJĘ MASZYNISTY

1. Osoba upoważniona przez ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów:

- 1) powołuje komisję egzaminacyjną, w skład której wchodzi trzech egzaminatorów wpisanych do wykazu, o którym mowa w art. 22a ust. 8 pkt 3 ustawy, z których jeden pełni funkcje egzaminatora prowadzącego;
- 2) wyznacza sekretarza zespołu egzaminacyjnego;
- 3) zapewnia obsługę administracyjną zespołu egzaminacyjnego.

2. Egzaminator prowadzący:

- 1) wyznacza termin i miejsce egzaminu;
- 2) powiadamia pisemnie dyrektora właściwego oddziału terenowego Urzędu Transportu Kolejowego o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu oraz o liczbie egzaminowanych, nie później niż w terminie 14 dni przed planowanym terminem egzaminu;
- 3) zapewnia wymaganą liczbę zestawów pytań egzaminacyjnych określoną w ust. 5 pkt 1 i 2;
- 4) dopuszcza osoby zainteresowane do egzaminu.

3. Zakres egzaminu na licencję maszynisty oparty jest na programie szkolenia kandydatów na maszynistów ubiegających się o licencję maszynisty, zgłoszonym przez ośrodek szkolenia i egzaminowania maszynistów w trybie określonym w art. 22a ust. 8 pkt 2 ustawy. Do każdego z zakresów tematycznych należy przypisać określony w tabelach przedstawionych w ust. 5 zestaw pytań. Na arkuszach egzaminacyjnych należy umieścić pytania w liczbie określonej w kolumnie 4 tabel. Egzamin przeprowadza się w formie testu jednokrotnego wyboru spośród czterech możliwych wariantów odpowiedzi. Do zaliczenia testu z wynikiem pozytywnym wymagane jest uzyskanie minimum 80 % poprawnych odpowiedzi w części I testu oraz minimum 70 % poprawnych odpowiedzi w części II testu. Warunkiem koniecznym zdania egzaminu jest uzyskanie co najmniej 50 % poprawnych odpowiedzi w każdym temacie testu, z wyjątkiem tematu wskazanego w części I, lp. 1 „Technika prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji”, z którego wymagane jest uzyskanie co najmniej 80 % poprawnych odpowiedzi.

4. W przypadku nie zdania egzaminu egzaminator prowadzący wyznacza termin egzaminu poprawkowego. Egzamin poprawkowy można zdawać tylko raz, w terminie nie krótszym niż 2 tygodnie od dnia ogłoszenia wyników.

5. Bloki tematyczne egzaminu maszynisty.

1) Tabela 1

Lp.	Zakres materiału w części I	Zestaw pytań	Liczba pytań w teście
1	2	3	4
1.	Technika prowadzenia ruchu kolejowego i sygnalizacji	50	15
2.	Budowa pojazdów kolejowych	25	6
3.	Hamulce kolejowe – typy, budowa, zasada działania, obsługa i próby działania	30	7